

K 9833

Diplomová práce

2006

Bc. Lenka Farová

JIHOČESKÁ UNIVERZITA ČESKÉ BUDĚJOVICE

Zemědělská fakulta

Katedra ekonomiky

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Zemědělské pojištění a jeho dopad do hospodaření
zemědělského podniku**

Knihovna JU - ZF

3114703640

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Ivana Staňková

Vypracovala:

Bc. Lenka Farová

2006

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zemědělská fakulta
Katedra ekonomiky
Akademický rok: 2004/2005

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka FAROVÁ**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku - spec. pro čes. f. - 2004**

Název tématu: **Zemědělské pojištění a jeho dopad do hospodaření zemědělského podniku**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl:

Na základě rozboru současné situace týkající se zemědělského pojištění v České republice provést rozbor rizik hospodaření vybraného zemědělského podniku a navrhnout možnosti zmírnění jejich dopadu prostřednictvím pojištění.

Osnova:

1. Charakteristika komerčního pojištění v ČR
2. Specifika zemědělského pojištění
3. Přehled produktové nabídky pojistitelů zemědělských rizik v ČR
4. Uplatnění státní podpory v zemědělském pojištění
5. Rozbor rizik vybraného zemědělského podniku a návrh eliminace rizik pojištěním.

Rozsah práce: 55-60
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná
Seznam odborné literatury:

- Ducháčková, E.: Principy pojištění a pojišťovnictví. VŠE Praha, 2003.
Daňhel, J.: Kapitoly z pojistné teorie. VŠE Praha, 2002.
Picková, A., Poláčková, J.: Pojištění - eliminace rizik zemědělského podnikání (Výzkumná studie). VÚZE Praha, 2003.
Prášilová, M., Zeipelt, R.: Zemědělské pojištění v českém agrárním prostředí (Závěrečná zpráva). ČZU Praha, 2000.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Ivana Staňková
Katedra ekonomiky
Datum zadání diplomové práce: 1. března 2005
Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2006

prof. Ing. Magdalena Hrabánková, CSc.

děkanka

UNIOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH
ZEMĚDĚLSKÁ KULTURA
studijní oddělení
Studentská 13
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Ivana Faltová Leitmanová, CSc.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 1. března 2005

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: „**Zemědělské pojištění a jeho dopad do hospodaření zemědělského podniku**“ vypracovala samostatně za přispění odborných konzultací s vedoucím práce a odborné literatury.

V Českých Budějovicích dne 21. 4. 2006

Lenka Farová

Bc. Lenka Farová

Abstract

In my diploma thesis I have examined the situation in agricultural households in Czech Republic. I have examined the economic situation of agricultural households in the Czech Republic and the situation of agricultural households in the Czech Republic. The data supplied in the thesis is based on the survey of agricultural households in the Czech Republic. The data is based on the survey of agricultural households in the Czech Republic.

For more information please contact: Ing. Ivaně Staňkové, tel. 222 222 222, e-mail: ivana.stankova@seznam.cz

PODĚKOVÁNÍ

Touto cestou bych ráda poděkovala Ing. Ivaně Staňkové za vstřícnost a odbornou pomoc, kterou mi poskytla při zpracování této diplomové práce.

Abstract

In my diploma thesis I analyse current situation in agricultural insurance in the Czech Republic. Seven commercial insurance companies offer agricultural insurance to farmers but insuredness within agriculture is unsatisfactory. The State supplies a partial assistance to farmers by means of direct subsidies. Improvement in this area needs system approach.

Key words: agricultural insurance, risk, risk-management, subsidy, expense, support of agricultural insurance.

Obsah:

1	ÚVOD	1
2	CHARAKTERISTIKA KOMERČNÍHO POJIŠTĚNÍ V ČR	3
2.1	CHARAKTERISTIKA ZEMĚDĚLSKÉHO POJIŠTĚNÍ	3
2.2	POJIŠTĚNÍ ZEMĚDĚLSKÝCH RIZIK V ŠIRŠÍM VÝZNAMU	4
3	SPECIFIKA ZEMĚDĚLSKÉHO POJIŠTĚNÍ V ČR	10
3.1	POJIŠTĚNÍ PLODIN A HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT	10
	POJIŠTĚNÍ PLODIN	10
	POJIŠTĚNÍ HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT	12
3.2	NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ZEMĚDĚLSKÁ RIZIKA	14
	POJISTITELNOST RIZIK	17
	RISK-MANAGEMENT V ZEMĚDĚLSTVÍ	17
3.3	PRÁVNÍ NORMY, ZE KTERÝCH ZEMĚDĚLSKÉ POJIŠTĚNÍ VYCHÁZÍ	19
	POJISTNÉ PRÁVO	19
	VETERINÁRNÍ ZÁKON	21
4	PŘEHLED PRODUKTOVÉ NABÍDKY POJISTITELŮ ZEMĚDĚLSKÝCH RIZIK NA ČESKÉM POJISTNÉM TRHU	22
4.1	KONKRÉTNÍ NABÍDKA POJISTITELŮ ZEM. RIZIK NA ČESKÉM POJISTNÉM TRHU	23
	POJIŠTĚNÍ PLODIN	23
	POJIŠTĚNÍ HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT	24
4.2	PODÍL POJIŠTOVEN NA ČESKÉM AGRÁRNÍM POJISTNÉM TRHU	25
	VÝVOJ STRUKTURY POJISTNÉHO TRHU V ČR Z HLEDISKA PŘÍTOMNOSTI POJISTITELŮ	25
4.3	PROPOJIŠTĚNOST ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ	29
5	UPLATNĚNÍ STÁTNÍ PODPORY V ZEMĚDĚLSKÉM POJIŠTĚNÍ	36
5.1	VÝŠE PODPOR ZEMĚDĚLSKÉHO POJIŠTĚNÍ PRO ROK 2006	39
5.2	ZEMĚDĚLSKÉ POJIŠTĚNÍ V EVROPSKÉ UNII	40
	PŘEHLED PODPOR ZEMĚDĚLSKÉHO POJIŠTĚNÍ VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EVROPSKÉ UNIE	41
	POJIŠTĚNÍ PLODIN A PŘÍJMŮ V USA	43
6	ROZBOR RIZIK VYBRANÉHO ZEMĚDĚLSKÉHO PODNIKU A NÁVRH ELIMINACE RIZIK POJIŠTĚNÍM	45
6.1	ČINNOSTI, KTERÝMI SE PODNIK ZABÝVÁ	45
6.2	ODBĚRATELÉ	45
	RIZIKA NEDODRŽENÍ ODBĚRATELSKO-DODAVATELSKÝCH VZTAHŮ	46
6.3	MAJETEK, KTERÝ FIRMA VLASTNÍ	46
	VYBRANÉ UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY ROKU 2005	49
6.4	POJIŠTĚNOST DANÉHO PODNIKU	50

6.5	ROZBOR RIZIK TÝKAJÍCÍCH SE DANÉHO PODNIKU	52
7	ZÁVĚR	54
8	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	56
9	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	57
10	PŘÍLOHY	58

1 Úvod

Pojišťovnictví je specifické odvětví národního hospodářství, které zabezpečuje finanční eliminaci rizik ovlivňující činnost lidí. Zajišťuje pojistnou ochranu fyzických a právnických osob a přispívá tak k bezporuchovému chodu národního hospodářství. Z ekonomického hlediska lze pojištění charakterizovat jako tvorbu finančních rezerv sloužících k úhradě potřeb a škod, které vzniknou pojištěným z nahodilých událostí. Tyto rezervy se vytvářejí z pojistného, což je cena za pojistnou ochranu.

Specifika zemědělské výroby se odrážejí i v pojištění. Pojišťovny pro zemědělské prvovýrobce vyčleňují speciální, tzv. zemědělské pojištění, které se týká rizik projevujících se na plodinách, zvířatech a v lesích.

Oblast zemědělského pojištění jsem si pro téma své diplomové práce zvolila také kvůli aktuálnosti daného tématu. V současné době dochází k stále častěji k náhlým změnám klimatu a dopad takovýchto událostí na pojistný průmysl je obrovský. V 60. letech minulého století postihlo lidstvo 20 přírodních katastrof, které způsobili škodu ve výši 76,7 mld. USD, ze které pojistný průmysl vyplatil 6,2 mld. USD. V 90. letech však celková škoda již dosáhla 514,5 mld. USD, z níž pojišťovny uhradily 83,6 mld. Srovnáme-li dvě zmíněná období, zjistíme, že se zvýšil počet přírodních katastrof 2,2krát, škoda vzrostla 6,7krát a pojistné plnění 13,5krát. S tímto negativním vývojem klimatu roste přímo úměrně i důležitost zemědělského pojištění, jak pro stranu zemědělských výrobců, tak pro pojistitele.

V současné době existuje nedostatek informací o zemědělském pojištění. Široké veřejnosti není k dispozici žádná literatura týkající se této problematiky, i pojišťovny jako soukromé subjekty si data chrání a nechtějí je uveřejňovat. Cílem této práce je tedy získání uceleného přehledu o zemědělském pojištění z dostupných informací a to jak z hlediska nabízených pojistných produktů, tak i ze strany pojistných zemědělských rizik. Chtěla bych zde také nastínit vývoj zemědělského pojištění v posledních letech a zabývat se i propojištěností českého zemědělství a programy státní podpory, které mohou zemědělce účinně motivovat k využívání zemědělského

pojištění z důvodu udržení konkurenceschopnosti. V závěru práce bych chtěla na příkladu konkrétního podniku ukázat důležitost zemědělského pojištění a zabývat se i rozbohem rizik týkajících se tohoto podniku.

2 Charakteristika komerčního pojištění v ČR

2.1 Charakteristika zemědělského pojištění

Zemědělská výroba je ovlivňována v důsledku svého biologického charakteru celou řadou specifických faktorů. Představuje nesporně **nadprůměrnou rizikovou aktivitu**.

Výsledky rostlinné výroby jsou významně spoluurčovány průběhem **počasí**. Hlavní rizika zde představuje sucho, nadměrné mokro, záplavy, povodně, jarní mrazy, krupobití, vichřice, požáry, ale i rozšíření chorob nebo škůdců. V živočišné výrobě jsou chovaná zvířata ohrožována vedle živelních událostí i riziky vyplývajícími z nemocí a úrazů.

Zmíněná rizika podnikání v zemědělství lze omezovat různými opatřeními, v případě některých rizik je však nejefektivnějším způsobem jejich eliminace **pojištění**. Zemědělské pojištění je aktivním a funkčním nástrojem stability v oblasti zemědělského podnikání. Diverzifikuje míru rizika, kterou by jinak nesl zemědělec sám, čímž mu umožňuje kontinuálně pokračovat v podnikatelské činnosti i v případě totálního výpadku produkce. Zejména pro tyto funkce a vlastnosti je podpora a rozvíjení systému zemědělského pojištění ve společenském zájmu.

Pojištění plodin a hospodářských zvířat je specifické faktem, že škody nastávají v různých růstových fázích porostů plodin, resp. u různých věkových kategorií hospodářských zvířat. To znamená, že jejich aktuální hodnota je různá, a proto se v pojištění musí vesměs vycházet z hodnoty potenciální úrody nebo plně produktivního zvířete. Tato skutečnost je velmi důležitá při stanovení rozsahu pojistného krytí škod i pro metodiku postupu stanovení výše škody.

Pod pojmem **zemědělské pojištění** v mnoha západoevropských zemích se rozumí právě pojištění plodin a hospodářských zvířat. Širší význam tohoto pojmu však obsahuje i pojištění majetku zemědělských podniků i pojištění odpovědnosti za škodu vyplývající z jejich zemědělské činnosti.

2.2 Pojištění zemědělských rizik v širším významu

Pojištění plodin

Pojištění plodin lze pojistit výběrově buď pouze na riziko krupobití nebo na riziko živelních škod, které zahrnuje škody způsobené požárem, vichřicí, krupobitím a pádem pilotovaného letadla. Pojištění lze rozšířit o riziko záplavy, sesuvu půdy, zřícení skal nebo zemin, sesuvu nebo zřícení lavin a pádu stromu nebo stožáru. Toto pojištění se vztahuje na **škody nastalé v určitém časovém období**, (např. u jahod po odkvětu, u vinné révy a chmele po začátku růstu výhonů a u ostatních plodin od vzejití rostlin z osiva či sadby nebo vysazení sazenic až do doby obvyklého ukončení sklizně plodiny v dané oblasti). Plodiny jsou pojištěny na pojistnou částku dohodnutou pro každou plodinu. Sazby pojistného zohledňují krupobitní rizikovost v jednotlivých okresech.

Pojištění lesních porostů

Pojištění lesních porostů se vztahuje na škody vzniklé v důsledku **požáru**. Tento produkt je z uvedených jediný, kde neurčuje pojistnou částku klient ani pojišťovna. Hodnota lesních porostů pro účely pojištění se stanoví na základě vyhlášky MF o oceňování nemovitostí z 25.11.1997. Toto riziko lze rozšířit o další živelní rizika, např. vichřici, záplavy, povodně, zřícení skal a pod. Prozatím na pojistném trhu v ČR nelze pojistit v rámci pojištění lesů riziko vandalizmu, stejně tak nelze pojistit krádež dřeva.

Pojištění hospodářských zvířat

V rámci tohoto pojištění se pojišťují **jednotlivé kategorie zvířat**, tzn., že klient nemusí mít pojištěna všechna zvířata daného druhu, ale může si pojistit jen některé kategorie zvířat (např. kategorii krav, kategorii jalovic nebo kategorii výkrmu býčků). Pojištění se sjednává na hodnotu dohodnutou pro jedno zvíře dané kategorie a na pojistnou hodnotu celé dané kategorie.

Chovaná zvířata jsou pojištěna pro případ uhynutí, utracení nebo nutné porážky v důsledku nebezpečných nákaz vyjmenovaných v pojistné smlouvě, živelních událostí a výpadku elektrického proudu. U drůbeže lze pojistit jako doplňkové pojištění její uhynutí v důsledku přehřátí organismu působením venkovních teplot nad 30 °C nejméně po dobu 3 za sebou následujících dní. Pojištění se sjednává se **spoluúčastí pojištěného 5 %** z plnění s výjimkou plnění za škody způsobené nákazou, kde spoluúčast pojištěného je nulová. Sazby pojistného zohledňují zoohygienické podmínky chovu.

Pojištění koní

Koně se pojišťují pro případ uhynutí, utracení nebo nutné porážky v důsledku nebezpečných nákaz uvedených ve smlouvě, živelních událostí, havárii vozidla, na kterém je kůň přepravován. Doplňkovým pojištěním lze sjednat pojištění pro případ uhynutí, utracení nebo nutné porážky v důsledku úrazu koně při tréninku, závodu, rekreační jízdě nebo při práci, pokud k ní je určen, a také odcizení koně.

Pojištění zemědělských staveb

Tímto pojištěním lze pojistit zemědělské stavby ve vlastnictví pojištěného, případně stavby, které po právu užívá a spravuje, a to na riziko **požáru, výbuchu, úderu blesku a pádu pilotovaného letadla** nebo **živelní rizika**, která vedle výše vyjmenovaných rizik zahrnují také **riziko vichřice a krupobití**. Dále do této oblasti spadá pojištění **rizika záplav, sesuvu půdy, zřícení skal nebo zemin, sesuvu nebo zřícení lavin a pádu stromu nebo stožáru**. K živelnímu pojištění bývá přiřazováno **riziko poškození či zničení věci vodou vytékající z vodovodních zařízení či nádrží**. Pojištění lze sjednat také na nedokončené stavby, drobnou stavební mechanizaci a stavební materiál určený k dokončení, či údržbě pojištěné stavby.

Standardně se pojišťuje buď na základní živelní riziko „**FLEXA**“ nebo lze využít **sdrúžení živelní pojištění**. Základní živelní riziko „**FLEXA**“ zahrnuje požár, výbuch, přímý úder blesku, náraz nebo zřícení letadla či jiného podobného stroje nebo jeho části. A sdrúžené živelní pojištění obsahuje všechna výše zmíněná rizika.

U pojištění staveb se v některých případech kombinuje riziko živelní události s **rizikem úmyslného poškození cizí věci** – tj. vandalismem, někdy i s rizikem nárazu dopravního prostředku do pojištěné věci.

Pojišťovny většinou mívají ujednány **výluky na škody** způsobené úmyslně pojištěným, dále na škody vzniklé v důsledku válečných události, teroristických aktů, násilných politických či náboženských akcí. Součástí výluk jsou i nepřímé škody všeho druhu – ušlý výdělek, nemožnost užívat poškozenou věc.

Pojistné plnění v případě živelní pojistné události obsahuje, je-li to ujednáno, i **zvláštní případy plnění**. Což jsou tzv. **zabraňovací náklady** (opatření k odvrácení hrozící pojistné události) či **zachraňovací náklady** (náklady na opatření ke zmírnění již vzniklé škody) nebo náklady demolice (z hygienických, bezpečnostních důvodů, či z důvodů veřejného zájmu vynaložil pojištěný náklady na demolici, odvoz sutí).

Další majetkovou újmou související s věcnou škodou, která může často dosahovat vysokých částek je **škoda vzniklá přerušením provozu**. Pojišťovnami bývá z tohoto důvodu nabízeno pojištění zejména požárního přerušení provozu. Následnou škodou je ušlý zisk a stálé náklady, které nabíhají i v případě přerušení provozu. Pojištěn je zisk z realizace prodeje vyrobených výrobků či zisk z poskytovaných služeb, kterého by pojištěný dosáhl během doby trvání přerušení provozu, pokud by k přerušení nedošlo. Stálými náklady mohou být např. nájem budovy, mzdy pracovníků, pojistné.

Pojištění zemědělské techniky

Základní pojištění zemědělské techniky je možno si zvolit **výběrově**, a to buď na riziko požáru, výbuchu, úderu blesku a pádu pilotovaného letadla nebo na **živelní rizika**, která vedle výše vyjmenovaných rizik zahrnují také riziko vichřice a krupobití stejně tak jako u pojištění zemědělských staveb. Toto pojištění lze rozšířit o riziko odcizení stroje, havárie nebo vniknutí cizího předmětu do stroje.

Kryty jsou charakteristické strojní poruchy. Jsou to: chyba konstrukce, vada materiálu, přetlak či podtlak, nedostatek vody v kotli, roztržení odstředivou silou, vniknutí cizího předmětu do stroje, zkrat či jiné působení elektrického proudu,

selhání regulačních zařízení, nesprávná obsluha apod. Z tohoto pojištění je vyloučeno trvalé působení procesu stroje, např. opotřebení, koroze apod.

Sazby pojistného zohledňují rizikovost jednotlivých strojů. Plnění za případné pojistné události je poskytováno ve výši nákladů vynaložených na opravu stroje. Jeho výše je omezena časovou hodnotou stroje. Toto pojištění je vhodné zvláště pro nové stroje pořizované na úvěr nebo leasing.

Pojištění zemědělských zásob a movitých věcí

Tímto pojištěním lze pojistit zásoby z **vlastní výroby** a zásoby **nakoupené** určené k výrobní spotřebě zemědělského podniku. Za zásoby určené k výrobní spotřebě lze považovat i zásoby materiálu a náhradních dílů pro vlastní potřebu podniku, dále pak movité věci vedené v účetní evidenci pojištěného.

Zásoby a movité věci se pojišťují základním pojištěním buď na škody vzniklé požárem, výbuchem, úderem blesku a pádem pilotovaného letadla nebo na živelní rizika (zahrnující také riziko vichřice a krupobití), na riziko záplavy, sesuvu půdy, zřícení skal nebo zemin, sesuv nebo zřícení lavin, pád stromu nebo stožáru, případně na škody způsobené vodou z vodovodního zařízení.

Tímto pojištěním lze pojistit také **riziko odcizení** spojené s průkazným překonáním zabezpečovacích prvků. Sjednání pojištění pro případ odcizení je podmíněno přiměřeným zabezpečením uzavřených prostorů. Požadavky na zabezpečení prakticky vylučují pojistit na riziko odcizení zásoby z vlastní výroby. Má to své opodstatnění - úbytky sena, slámy nebo obilí v síle nejsou průkazné, ke krádežím vloupáním zde nedochází.

Plnění za škody vzniklé v době platnosti pojištění je poskytováno u zásob z vlastní výroby ve výši vypočtené z množství zničených zásob a jejich jednotkové ceny ujednané v pojistné smlouvě; u nakoupených zásob z pořizovací ceny. Plnění za škody vzniklé na movitých věcech je až do výše nové hodnoty, pokud jejich cena před pojistnou událostí byla minimálně 40 % ceny nové.

Další doplňkové druhy pojištění pro zemědělský podnik

Havarijní pojištění motorových vozidel

Lze sjednat pro individuální vozidlo nebo pro celý vozový park společnosti jednou smlouvou. Vždy však musí být každé vozidlo jednotlivě určeno ve smlouvě. Pojistné krytí zahrnuje zejména střet vozidel, pád, odcizení, náraz a živelní rizika.

Pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem vozidla

Pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem vozidla podle zákona **168/1999 Sb.** je pojištění povinně smluvním. Pojištěna musí být vozidla, která byt i občas jezdí po veřejných komunikacích. Poskytuje pojistnou ochranu pojištěnému pro případ škody způsobené provozem vozidla jinému.

Úrazové pojištění

Úrazové pojištění je možno sjednat pro všechny zaměstnance nebo pro vybranou skupinu zaměstnanců. Pojištění je možno sjednat na **pracovní dobu** nebo na **24 hodin** denně.

Pojištění transportu

Při transportu lze sjednat majetkové pojištění **přepravovaného zboží**. To lze pojistit individuální smlouvou na jednotlivou přepravu. Obvyklejší je však sjednání rámcové smlouvy pro společnost s nahlašováním přeprav v průběhu pojistného období. U velkých společností je možno sjednat pojištění pro veškerý transport, na základě ročního obratu transportu.

Pojištění odpovědnosti z provozované činnosti a za výrobek

Pojištěny jsou škody na **majetku a zdraví** způsobené třetím osobám při provozování registrované činnosti, za které je pojištěný podle zákona odpovědný včetně odpovědnosti za výrobek při vzniku škody způsobené vadným výrobkem. Zejména

u škod na zdraví musí pojistitelé často převzít povinnost dlouhodobého vyplácení náhrady vzniklé škody.

Pojištění odpovědnosti zaměstnance vůči zaměstnavateli

Pojistit lze odpovědnost zaměstnance za škody při výkonu povolání. Ze zákona odpovídá zaměstnanec za škodu způsobenou z nedbalosti do **výše 4,5 násobku** svého měsíčního platu.

Pojištění pohledávek

Dodavatel se může pojistit na riziko **nezaplacení dodavatelského úvěru**. Pojistitel hodnotí skladbu odběratelů a jejich bonitu. Dodavatel uzavírá roční rámcovou smlouvu. Na velké odběratele pojistitel přiděluje úvěrové limity. Úvěry poskytnuté menším odběratelům jsou kryty jedním společným limitem. Kromě pojistného krytí získává klient informace o bonitě svých odběratelů.

3 Specifika zemědělského pojištění v ČR

Pojištění zemědělských rizik je pojištěním rizik pro případ výskytu nahodilých a nepředvídatelných událostí, které ohrožují zemědělskou prvovýrobu a které lze jen částečně ovlivnit. Zahrnuje v sobě především pojištění plodin a hospodářských zvířat, ale také pojištění majetku zemědělců. Ten je v současné době pojišťován v rámci zemědělského pojištění minimálně, jelikož pojištění nemovitých a movitých věcí, pojištění strojů a motorových vozidel, odpovědnosti za škody atd., je analogií pojištění průmyslových a podnikatelských rizik.

Systém zemědělského pojištění plní několik funkcí. Jednou z nich je společenská prospěšnost. Jelikož zemědělské pojištění redukuje rizika spojená se zemědělskou výrobou, zaručuje tím stabilní příjmy zemědělcům. Protože zemědělská výroba se produkuje převážně v agrárních oblastech, pro které je typické venkovské prostředí, znamená to, že tyto příjmy zabezpečují venkovské obyvatelstvo.

S venkovským prostředím souvisí i druhá funkce zemědělského pojištění. Systém zemědělského pojištění s účastí státu umožňuje realizovat sociální provázanost a stabilitu venkovských oblastí. Umožňuje totiž vyplácet kompenzace k udržení příjmů a zachování životaschopnosti podnikatele v zemědělství.

Třetí funkcí, kterou pojištění v oblasti zemědělských rizik plní je skutečnost, že může působit jako záruka při žádosti o úvěry, jelikož je nástrojem zabezpečujícím finanční solventnost i v případě nepředvídatelných pohrom.

3.1 Pojištění plodin a hospodářských zvířat

Pojištění plodin

Výrazná závislost výsledků rostlinné výroby na počasí byla příčinou, že už velmi dávno byly hledány způsoby, jak eliminovat dopady škod na zasetých porostech a výkyvů v dosažených sklizních na jednotlivé zemědělce. Nejjednodušší způsob

spočíval v uchování části osiv k zajištění možnosti následného osevu při zničení první setby.

V **18. století** byly zřizovány obecní sýpky, které pro celou obec představovaly naturální formu pojištění.

V **19. století** se v našich zemích začíná uplatňovat krupobitní pojištění, v němž jsou postupně se získáváním prvních statistik zaváděny diferencované sazby podle místní úrovně krupobitního rizika v dané obci. Počátkem dvacátého století bylo u nás krupobitní pojištění postupně nahrazováno pojištěním plodin proti živelním škodám (tj. krupobitím, záplavám, vichřicím, požárům).

V roce **1986** bylo zavedeno tzv. **komplexní pojištění úrody** jako nejvýznačnější součást zákonného pojištění zemědělských organizací. Toto pojištění krylo riziko nedosažení úrovně pojištěného výtěžku jednotlivých skupin pěstovaných plodin v důsledku jakékoliv události. Smyslem tohoto pojištění bylo zabezpečení vysoké míry stability zemědělských podniků, přičemž státní pojišťovna měla plnit roli společenského kontrolora zemědělské výroby. Takový systém byl uskutečnitelný jen v podmínkách centrálně plánované ekonomiky.

Logickým následkem změn ekonomického systému u nás bylo **zrušení zákonné formy** zemědělského pojištění v roce **1991**. Od tohoto roku je pojištění plodin provozováno ryze komerčně na smluvním základě. Zemědělské podniky si mohou dle svých pojistných potřeb zvolit z nabídky pojištění plodin. Opět vystupuje význam krupobitního pojištění, jehož následky mohou být pro pěstitele katastrofální, a prakticky není žádná možnost ovlivnění tohoto rizika. Naproti tomu škody v důsledku povodní nebo záplav lze omezovat i výběrem vhodných plodin pro takto ohrožené pozemky. Krupobitní škody zpravidla postihnou jednotlivé podniky a nemají tedy vliv na celkovou nabídku zemědělských plodin tak, jako například nižší sklizeň v důsledku sucha. Ztráta tak není postiženému pěstiteli kompenzována zvýšením cen.

V některých západoevropských zemích je praktikována **státní podpora** pojištění plodin, zpravidla procentní dotací pojistného. Tato podpora je zdůvodňována zájmem

společnosti na zachování zemědělské výroby, jejíž podmínky jsou v tržní ekonomice ve srovnání s jinými odvětvími v některých směrech obtížnější.

Jednotlivé plodiny se pojišťují v rámci **skupin plodin**, do pojištění vstupují tedy všechny plodiny ke sklizni, které pojištěný pěstuje a které náleží ke skupině. Sazby pojistného jsou stanoveny pro jednotlivé typy plodinového pojištění a pro jednotlivé skupiny plodin. Pojistné je dáno součinem sazby pojistného a pojištěného výtěžku plodin (tj. součin plochy určené ke sklizni v daném roce, pojištěného výnosu a pojištěné ceny). V případě pojistné události se výše škody určuje jako součin stanoveného procenta poškození, poškozené plochy, pojištěného výnosu a pojištěné ceny poškozené plodiny.

Pojištění hospodářských zvířat

Rizikovitost v živočišné výrobě spočívá zejména v ohrožení chovů i jednotlivých zvířat **nákazami a úrazy**. Riziko úhynu dobytka bylo velké zejména v dobách, kdy nebylo známo preventivní očkování, riziko ovlivňoval i způsob krmení, ošetřování a užívání hospodářských zvířat. Komerční pojišťovny se proto pojištění úhynu zvířat z důvodu nákazy bránily a chovatelé dobytka hledali ochranu v svépomocných místních spolcích. V **18. století** se u nás zakládaly pojišťovací spolky chovatelů dobytka.

V období **druhé světové války** bylo u nás zavedeno **povinné pojištění jatečných zvířat**. Tímto pojištěním byla v podstatě kryta odpovědnost chovatele jatečného zvířete za skryté vady, které objevila veterinárně-hygienická prohlídka masa z poraženého zvířete na jatkách. Zákonná forma zemědělského pojištění obsahovala i pojištění hospodářských zvířat. Rozsah tohoto pojištění se několikrát měnil.

Od roku **1991** je u nás pojištění hospodářských zvířat provozováno na komerčním základě výhradně jako smluvní. Vystupuje tedy nutnost zabezpečit soulad pojistných podmínek s **veterinární legislativou** tak, aby pojištění odpovídalo pojistným potřebám chovatele, ale i možnostem komerčního pojistitele. Pojistiteli musí být známo, jaká opatření z veterinární legislativy v případě vypuknutí nákazy vyplývají. Bez těchto přesně stanovených pravidel nemůže pojistitel nabídnout chovatelům

pojištění pokrývající jejich pojistné potřeby. Zároveň by si komerční pojistitel nemohl s potřebnou jistotou stanovit míru rizika.

V pojištění hospodářských zvířat se rozlišuje pojištění hromadných škod a pojištění jednotlivých škod. Do **pojištění hromadných škod** se zahrnuje riziko živelních událostí a riziko nákazy. Významnějším rizikem je pro chovatele riziko nákazy, které může mít za následek nařízenou likvidaci celého chovu. Likvidace chovu se však nemusí týkat jen chovů nákazou přímo zasažených, ale i chovů, které se dostanou do veterinárně ochranného pásma. V mnoha státech je odškodnění chovatelů zvířat v případě zasažení chovu některou z nákaz garantováno plně nebo zčásti státem. **Pojištění jednotlivých škod** obsahuje škody, které vznikají na jednotlivých zvířatech v důsledku neinfekční nemoci, úrazů, porodních škod. Míra rizika je spoluurčována kvalitou zootechnické práce. Potřeba tohoto pojištění je výrazná u chovatelů jednotlivých kusů a v případě zvláště cenných zvířat, zpravidla plemenných jedinců.

Obecně se v pojištění hospodářských zvířat vychází z pojistné částky stanovené pro pojištěná zvířata. Pro **komerční pojišťovny** je pojištění hospodářských zvířat značně nevýhodné, jelikož v případě realizace rizika (např. infekce typu mor prasat) dochází k velkému rozsahu škod a vysokým pojistným plněním. Tato skutečnost je aktuální hlavně v poslední době, kdy kromě běžných druhů nákaz a onemocnění zvířat přistupují další nové typy, jako je nemoc šílených krav (tzv. BSE), návrat slintavky, kulhavky či klusavky.

Největším rizikem ohrožujícím živočišnou výrobu zemědělských subjektů je onemocnění chovaných zvířat nákazou. Nákazová situace je celosvětově sledovaná (FAO), protože rozšíření některé z nákaz by mohlo znamenat katastrofu v celosvětovém měřítku. V ČR mapuje nákazovou situaci státní **veterinární správa**. Nákazy jsou v ČR rozděleny na nákazy nebezpečné a velmi nebezpečné a jsou uvedeny ve Veterinárním zákoně. Chovatelé jsou povinni při výskytu některé z nákaz postupovat v souladu s tímto zákonem.

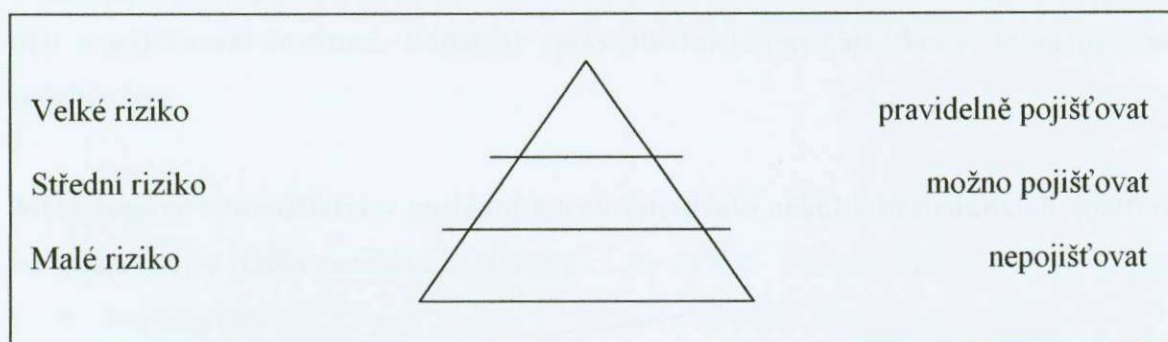
3.2 Nejdůležitější zemědělská rizika

Zemědělství bylo a je vnímáno vzhledem ke svému charakteru jako jedna z výroby s **nejvyšší mírou rizika**, což vyplývá především z existujících přírodních rizik. Nejistota, která provází zemědělskou výrobu, roste a bude se stále zvyšovat spolu s rozvojem činností souvisejících s rychle se otevírajícími novými trhy. Zemědělství podnikatelé musí proto čelit i novým formám rizik.

Závažné jsou dopady rizik, které vyplývají z nestability trhu, z ekonomické odpovědnosti za škody způsobené zemědělskou činností na životním prostředí nebo ze škod způsobených jinými sektory s dopadem na zemědělství a dále i s výskytem nálezů zvířat. Druhů rizik, která ovlivňují život zemědělců, je mnoho a jsou proměnlivé.

Důležitost a opodstatněnost pojištění v zemědělské prvovýrobě můžeme ukázat na základě obecných principů **problematiky rizikovosti**.

Schéma č. 1 – Pravidla pro vytváření podnikové politiky pojištění

Pramen: Hoffman, K: Risk Management, 1985

Jak můžeme vidět v tomto schématu, velká rizika by měla být vždy pojištěna. Nastanou-li velké škody hrozí podnikům existenční problémy. Malá rizika není efektivní pojišťovat, protože náklady na zřízení a správu pojištění by byly vyšší než případná malá škoda. Sporné je rozhodnutí pro pojištění v kategorii středních rizik, avšak výskyt více středních škod v krátkém období může vést k vážným problémům.

Proto by se zvláště u této kategorie rizik měla brát častost výskytu těchto rizik při rozhodování o uzavření pojistné smlouvy v potaz.

Postupy snižování podnikatelského rizika zahrnují :

- postupy zaměřené na eliminaci příčin vzniku rizika,
- postupy zaměřené na snížení důsledků rizika.

Základní možnosti snižování podnikatelských rizik:

- strukturální změny,
- přesunutí podnikání,
- dělení rizika,
- transfer rizika,
- pojištění rizika
- ostatní způsoby snižování podnikatelských rizik.

Zemědělské podniky, které jsou ohroženy převážně živelnými pohromami, mohou využít dělení rizika, pojištění rizika a diverzifikaci. Ostatní možnosti snižování podnikatelských rizik nepřichází v zemědělství ve větším rozsahu v úvahu. Zemědělští prvovýrobci se o riziko zničení nebo snížení výsledů zemědělské výroby dělí s pojišťovací institucí. Pojištění zpravidla hradí jen část škody, která nastane pojištěnému.

Ministerstvo zemědělství v poslední letech iniciovalo několik následujících opatření ke snížení míry rizika zemědělské výroby:

- tvorbu rezervních fondů,
- vytvoření všeobecného fondu likvidace následků katastrof,
- založení vlastní pojišťovny zemědělskými podniky,
- účast státu na pojištění,
- zřízení nákazového fondu,
- podpora pojištění v rámci dotačních titulů.

Zemědělství jako činnost související s hospodařením na půdě je zvláště riskantní způsob podnikání, jelikož výroba je přímo závislá na projevech klimatu. Postoj zemědělského podnikatele k hospodářskému riziku a k rozhodování o jeho redukci

závisí proto na mnoha faktorech, zejména na velikosti rizika a pravděpodobnosti vzniku rizika, na nabídce a ceně pojistných produktů.

Stěžejní rizika, která determinují rozhodování a hospodaření v zemědělství, jsou:

- rizika klimatická (riziko nepředvídaných a nepředvídatelných projevů počasí na zemědělskou výrobu),
- výrobní rizika (dopad přírodních faktorů – choroby, škůdci, nemoci a vliv výrobní techniky),
- rizika pohybu cen nebo trhu (nepředvídatelné trendy trhu a to jak vstupů, tak i výstupů),
- rizika institucionální (změny politiky s ohledem na regulaci výroby či obchodu),
- rizika enviromentální (nepříznivé vlivy hospodaření na životní prostředí a dopad jiných hospodářských sektorů na zemědělství),
- komerční a finanční rizika (vliv ostatních výrobních i nevýrobních sektorů).

Z těchto rizik jsou nejzávažnějšími **klimatická a výrobní rizika**, jsou však také pojištěním nejlépe ošetřená. Tato rizika se projevují ve dvou základních produkčních aktivitách, tj. v rostlinné výrobě jako plodinová rizika a v živočišné výrobě jako rizika spojená se škodami na zvířatech.

Nejzávažnějším plodinovým rizikem je **krupobití**. Škody vzniklé v důsledku krupobití jsou snadno prokazatelné a nezaměnitelné s jinými škodami, také jsou zpravidla lehce vyčíslitelné. Krupobitní riziko je součástí živelných rizik, ke kterým dále patří např. záplavy, vichřice, sesuvy půdy, vyzimování a jarní mráz. Mezi rizika související se škodami na zvířatech patří zejména rizika infekčních a neinfekčních chorob, rizika úrazu a živelná rizika. Zmíněná výrobní rizika lze krýt běžným komerčním pojištěním.

Pojistitelnost rizik

Pojistitelnost a nepojistitelnost rizik určuje dostupnost statistických dat o výskytu a míře realizace rizik alespoň na celostátní úrovni, ovlivnitelnost rizik a možnost stanovení vzniklé škody.

Nepojistitelná rizika jsou rizika, u nichž nelze pro nedostatek statistických údajů zkalkulovat pojistnou sazbu, která odráží pravděpodobnost výskytu rizika (např. přemnožení hrabošů). Dále jsou nepojistitelná rizika, která může pojištěný pozitivně či negativně ovlivnit (např. postřiky proti chorobám a škůdcům plodin) a rizika, u kterých nelze dostatečně přesně stanovit vzniklou škodu (např. sucho).

K nepojistitelným rizikům v ČR, stejně tak jako ve většině evropských zemích, patří rizika enviromentální, institucionální a rizika související s pohybem cen zemědělských komodit.

Pro zemědělský podnik je důležité, aby bylo možné uhradit co největší část utrpěných škod v důsledku neovlivnitelných rizik. S tím souvisí i problém pojistitelnosti či nepojistitelnosti rizik, který do značné míry určuje roli pojištění při řešení rizikovosti zemědělství.

Risk-management v zemědělství

Risk-management je racionální jednání v rizikové situaci tak, aby byla chráněna současná a budoucí aktiva podniku. Zahrnuje v sobě řadu činností, které vedou k **minimalizaci ztrát** v důsledku existence a možné realizace rizika – obchodní, fyzické, organizační, právní, finanční. Cílem risk managementu je dosažení bezpečné činnosti při co nejnižších nákladech na zajištění této bezpečnosti.

Risk-management představuje řadu činností, které lze rozdělit do **tří fází**. První fází je **identifikace rizika**, tj. zjištění, která rizika mohou ohrožovat ekonomickou stabilitu, tedy identifikaci rizik plynoucích jak ze subjektivních rozhodnutí, tak z objektivních důvodů. Vedle zjevných a hmatatelných rizik (např. požár, vichřice, povodeň) je nutné uvažovat i o rizicích skrytých, jejichž výskyt si vedení podniku

nepřipouští, nebo jejichž výskyt se zdá téměř vyloučen. Je třeba počítat s tím, že vyvstávají nová rizika pramenící z vývoje ekonomického, sociálního, legislativního.

Ocenění a kvantifikace rizik je předmětem druhé fáze. Tato oblast představuje zjišťování, jakou váhu jednotlivá rizika mají a jaký dopad může mít realizace rizik na finanční situaci daného subjektu. Ohodnocení dopadů existence jednotlivých rizik na finanční situaci podnikatelského subjektu obsahuje zjištění jednak pravděpodobnosti vzniku škody a jednak možné velikosti rizika.

Obsahem třetí fáze je **kontrola a financování rizik**. To představuje přijímání opatření k předcházení škod a rozhodování o finanční eliminaci důsledků negativních nahodilých událostí. Nejprve je snaha rizikům v co možná největší míře předejít. To lze pomocí strategických opatření či fyzických opatření. U rizik, kterým nelze předejít těmito opatřeními, se v rámci managementu uvažuje o finanční eliminaci rizika. Rizika lze kryt z vlastních zdrojů či využít přenesení rizika na specializovanou instituci zabývající se pojišťovací ochranou. O vlastním krytí rizika se uvažuje, jde-li o rizika více či méně předvídatelná, jejichž realizace se určitou měrou opakuje a jejichž rozsah je takový, že krytí těchto rizik je ve finančních možnostech ekonomického subjektu, s tím, že je možné uvažovat i o využití úvěru. Rozhodnutí o vlastním krytí rizika je racionální jen tehdy, jestliže je krytí škod z vlastních rezerv v delším časovém období méně nákladné než přenesení rizik na pojišťovnu. Samopojištění neznamená, že ekonomický subjekt na existenci rizika nebude reagovat, ale představuje vytváření rezerv na krytí rizika.

Jelikož zemědělství je sektorem národního hospodářství, jenž je pod tlakem nahodilosti, je přímo nezbytné alespoň se pokusit předejít případným ztrátám vhodným řízením zemědělských rizik. **Risk-management v zemědělství** má mnoho stránek. Zahrnuje v sobě jak zavedení vhodné a správné agrotechniky do výroby, tak diverzifikaci výroby do jiného zaměření a stejně tak schémata založená na finančním řízení či pojišťovacím postupu.

Existují tři **nástroje, jež jsou obvykle využívány v oblasti řízení zemědělských rizik**:

- a) fondy na pokrytí katastrofálních následků živelních pohrom (fungují v rámci některých zemí EU)
- b) využívání konkrétních finančních nástrojů, např. fond získaný formou rezervy ze zisku vytvořeného v hospodářsky úspěšných letech (zavedeno v zemích OECD)
- c) systém zemědělského pojištění, jenž se jeví jako nejracionálnější, komplexní a systémově vhodně propracovaný způsob řízení rizika

Čím více se stává zemědělství výkonnějším, tím obsáhlejší pojistný systém požadují výrobci na pokrytí širší škály rizik. Poskytnutí větší nabídky v rámci systémů pojištění by mohlo vést k podpoře zemědělského pojištění a vůbec celé situace českých zemědělců. Zemědělci by měli šanci udržet si svůj příjem i v období nepříznivých klimatických podmínek, při výskytu nákaz a infekcí i při nepředvídaných živelných událostech.

3.3 Právní normy, ze kterých zemědělské pojištění vychází

Zemědělské pojištění se řídí **pojistným právem** a musí být vytvářeno v souladu s dalšími speciálními předpisy jako je například Veterinární zákon a pojistné podmínky konkrétní pojišťovny. V zemědělském pojištění je také možné využít dotace poskytované státem. Pravidla, která ustanovují jejich rozdělování, vydává každoročně Ministerstvo zemědělství pod názvem: „Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování finančních podpor formou dotací na základě podpůrných programů stanovených podle § 2 odst.1 zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství pro příslušný rok“.

Pojistné právo

Pojistné právo představuje **souhrn právních norem** obsažených v obecně závazných předpisech, týkajících se pojištění a pojišťovnictví. Pojistné právo se realizuje prostřednictvím právních vztahů, které vznikají z právních úkonů nebo z jiných skutečností a jejich účastníci mají rovné postavení. Nejdůležitějšími dvoustrannými

právními úkony jsou smlouvy. Některé literární prameny se od uvedené charakteristiky pojistného práva liší a pojistné právo definují jako „odvětví právní vědy, které zkoumá a řeší právní problémy pojištění, pojišťovnictví a pojistných vztahů“. Pojistné právo se člení na pojistné právo veřejné a pojistné právo soukromé.

Pojistné právo veřejné

Pojistné právo veřejné se týká zejména systému a pravidel provozování činnosti patřících do odvětví pojišťovnictví, stanoví pravidla a podmínky podnikání a státní dozor nad pojišťovnictvím. Základem je **zákon o pojišťovnictví** a související vyhlášky Ministerstva financí, stanovící tvorbu, použití a způsob umístění prostředků technických rezerv. Do veřejnoprávní úpravy patří i právní předpisy upravující zákonné pojištění. Zákon č. 363/1999 Sb. o pojišťovnictví a o změně některých souvisejících zákonů nahradil do té doby platný zákon č. 185/1991 Sb., který svým obsahem již nevyhovoval požadavkům současné praxe v pojišťovnictví. Nový zákon o pojišťovnictví upravuje činnosti v pojišťovnictví, podmínky provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti, zprostředkovatelské činnosti v pojišťovnictví, státní dozor a kontrolu v pojišťovnictví.

Se vstupem do EU k 1.5.2004 dochází k harmonizaci pojišťovnictví v souladu s evropskými normami a právem. Zákon o pojišťovnictví 363/1999 Sb. je doplněn zákonem 39/2004 Sb. Je výsledkem snahy docílit, aby právní úprava týkající se pojišťovnictví byla kompatibilní s příslušnými právními akty EU. Problémy se zemědělským pojištěním se v EU zabývá CEA¹ - Evropský pojišťovací výbor se sídlem v Bruselu. Její součástí je pracovní skupina tvořená odborníky z oblasti zemědělského pojištění, kteří se scházejí každoročně na konferencích. Zde projednávají aktuální problémy a diskutují danou problematiku se zástupci zemědělské veřejnosti. Předsedou této skupiny je Michel Habig z Francie.

Pojistné právo soukromé

Pojistné právo soukromé se týká pojištění jako právního vztahu a upravuje **základní pravidla pro smluvní pojištění**, jehož základem je pojistná smlouva. V souladu s evropskou právní úpravou byla ustanovení o pojistné smlouvě vyčleněna

¹ Comité Européen des Assurances neboli The Europea Federation of National Insurance Associations

z občanského zákoníku a zakotvena do samostatného zvláštního zákona. Zákon o pojistné smlouvě č. 37/2004 Sb. nabývá účinnosti 1. 1. 2005 (s výjimkou některých ustanovení, jejichž účinnost je stanovena na den přistoupení České republiky k Evropské unii).

Veterinární zákon

Zákonem, který upravuje veterinární péči je zákon č. 131/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Obsah jednotlivých částí zákona o veterinární péči souvisejících se zemědělským pojištěním:

Paragraf 10 tohoto zákona udává **povinnosti orgánů veterinární správy**. Nařizuje povinnost nahlášení výskytu nákazy, které jsou vyjmenovány v příloze tohoto zákona, Evropské komisi a členským státům Evropské unie.

Paragraf 67 udává podmínky za kterých se poskytne chovateli **náhrada nákladů a ztrát**, které vznikly v důsledku provádění mimořádných veterinárních opatření nařízených ke zdolávání a ochraně před šířením některé z nebezpečných nákaz (uvedených v příloze k tomuto zákonu).

Dále jsou v zákoně vyjmenovány složky, které tato náhrada při výskytu zmíněných nákaz zahrnuje. Je zde také zmíněno, že náhrada se neposkytne, jestliže chovatel nesplnil povinnost uvědomit krajskou veterinární správu o podezření z výskytu nebezpečné nákazy, jinou závažnou povinnost uloženou mu tímto zákonem k předcházení vzniku, zamezení šíření a zdolávání nebezpečných nákaz, anebo nařízená ochranná a zdolávací opatření.

4 Přehled produktové nabídky pojistitelů zemědělských rizik na českém pojistném trhu

V roce 1998 se vlivem konkurenčního prostředí významně rozšířila nabídka základního pojištění plodin a zvířat. Pojištění plodin nově kombinuje pojistná nebezpečí, tzn. že na základní pojištění (krupobití, požár) navazuje pojištění plodin proti vichřicím, povodním a záplavám, sesuvům půdy, vyzimování a proti jarnímu mrazu. Pojistit lze navíc mimo běžných plodin, jako je například chmel, vinná réva a ovoce, i kultury ve sklenících, okrasné rostliny a travní či lesní porosty.

U pojištění zvířat je základem především pojištění pro případ nákaz a dalších hromadných, ale i jednotlivých škod na zvířatech v důsledku živelních událostí nebo například výpadku elektrického proudu. Dále může být pojištěním pokryto nutné utracení zvířat nařízené v ohnisku nákazy a v ochranném pásmu a nařízená dezinfekce v ohnisku nákazy.

Ve snaze o udržení a rozšíření svého podílu na trhu nabízely pojišťovny v roce 2000 různé kombinace pojistných produktů podle konkrétních pojistných podmínek jednotlivých institucí. Pojišťovny pojišťují všechny druhy polních plodin, dále chmel, vinnou révu, ovoce, kultury ve sklenících, okrasné rostliny, travní a lesní porosty. Klimatické nebezpečí „sucho“ však v nabídce žádné pojišťovny není.

V oblasti pojištění hospodářských zvířat bylo možné v roce 2000 zabezpečit chov proti nákazám (včetně BSE, slintavky a kulhavky) a dalším hromadným škodám na zvířatech v důsledku živelných, popř. jiných neočekávaných událostí. Pojištěním lze pokrýt nucené porážky zvířat nařízené v ohnisku nákazy nebo v ochranném pásmu a nařízenou dezinfekci v ohnisku nákazy. Pojistitelným rizikem jsou úrazy i neinfekční nemoci.

4.1 Konkrétní nabídka pojistitelů zemědělských rizik na českém pojistném trhu

Pojištění plodin

Pojištění lze sjednat pro případ poškození nebo zničení plodin v důsledku uvedených nebezpečí:

- krupobití,
- vichřice,
- požár,
- záplava,
- povodeň,
- sesuv půdy,
- vyzimování,
- jarní mráz,
- mráz.

Dále je možné se pojistit pro případ odcizení a to například u rostlin ve sklenících nebo fóliovnicích.

Do skupin plodin jsou zařazeny:

- obilniny (pšenice ozimá, pšenice jarní, žito, ječmen ozimý, ječmen jarní, oves, tritikale),
- luskoviny (hrách, bob, peluška, vikev),
- olejnin (slunečnice, mák, hořčice, řepka ozimá, řepka jarní),
- přadné rostliny (len, konopí),
- aromatické, léčivé a kořeninové rostliny (kmín, heřmánek),
- konzumní zelenina (celer, mrkev, petržel, pastinák, křen, ředkvička, ředkev, kedlubny, kapusta, květák, zelí, cibule, česnek, pažitka, pór, okurky, paprika, rajčata, salát, špenát, kopr),
- krmné pícniny na orné půdě (kukuřice, vojtěška, jetel, bob, jarní směska),

- trvalé travní porosty (louky),
- vinná réva (vinná réva),
- chmel (chmel),
- ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve),
- jahody (jahody),
- semenné porosty okopanin, zeleniny a píce (cukrovka, krmná řepa, celer, mrkev, petržel, pastinák, ředkvička, ředkev, kedlubny, kapusta, květák, zelí, cibule pažitka, pór, okurky, paprika, rajčata, salát, špenát, kopr, jetel, vojtěška, trávy).

Pojištění hospodářských zvířat

Pojištění lze sjednat pro případ uhynutí, utracení nebo nutné porážky zvířat v důsledku těchto pojistných nebezpečí:

- nákaza,
- jiné hromadné onemocnění infekčního nebo parazitárního původu,
- přerušení dodávky elektrického proudu,
- zasažení zvířete elektrickým proudem,
- přehřátí organismu zvířete,
- otrava exogenními jedovatými látkami,
- živelní událost,
- jiná pojistná nebezpečí.

Dále lze sjednat pojištění pro případ odcizení zvířete, odcizení nebo ztráty zvířete v přímé souvislosti s živelní událostí. Pro možnost jednotlivých škod lze dále sjednat pojištění pro případ neinfekční nemoci, úrazu, porodu či zmetání.

4.2 Podíl pojišťoven na českém agrárním pojistném trhu

Vývoj struktury pojistného trhu v ČR z hlediska přítomnosti pojistitelů

Rokem 1990 skončilo období zákonného pojištění zemědělských organizací a komplexního pojištění úrody. V tomto roce zásadního zlomu se zemědělské pojištění rozvíjelo jen v rámci monopolní **České státní pojišťovny**, kde došlo k organizačnímu vyčlenění zemědělského pojištění. Pojištění zvířat si zachovala podobný rozsah jako v zákonném pojištění, v pojištění plodin šlo především o pojištění plodin pro případ živelních škod.

Od **roku 1991** vznikají **nové pojišťovny** a Česká pojišťovna je nucena novými hospodářskými podmínkami a růstem konkurence přepracovat pojistné podmínky a sazby svých pojistných produktů. V zemědělském pojištění se zpočátku vedle České pojišťovny výrazněji angažovala především pojišťovna Otčina a Moravskoslezská Kooperativa. Pojišťovna Otčina později svoji činnost v ČR ukončila.

Od **roku 1994** působí na českém pojistném trhu **Česká asociace pojišťoven**, která má pro české pojišťovnictví nesporně velký význam. V České asociaci pojišťoven pracuje **stálá pracovní skupina pro zemědělské pojištění**, která je organizačně začleněna do sekce zajištění a pojištění velkých rizik. V tomto roce kromě České pojišťovny nabízely zemědělské pojištění i některé další pojišťovny, jako například Pojišťovna Morava, Česká Kooperativa, Moravskoslezská kooperativa a jiné. Jejich podíl na zemědělském pojištění byl oproti podílu České pojišťovny stále velmi nízký.

V **roce 1995** nastal největší boom v rámci nově vstoupivších pojišťoven. Příliv nových pojišťoven se projevil v rámci zemědělského pojištění až o rok později, a to v **roce 1996**, kdy toto pojištění poskytovalo 10 pojišťoven z 35, oproti roku 1995 kdy to byly pouze 4 pojišťovny. Jak ukazují údaje v tabulce č. 1, došlo k nárůstu o 150 %.

Tab. č. 1: Počet komerčních pojišťoven v ČR v letech 1995 – 2004

Rok	Komerční pojišťovny celkem	Z toho poskytující zemědělské pojištění	
		Počet	Meziroční změna (%)
1995	35	4	300
1996	35	10	150
1997	40	10	0
1998	41	10	0
1999	43	9	-10
2000	41	9	0
2001	43	8	-11
2002	42	8	0
2003	42	8	0
2004	42	7	-12,5

Pramen: Výroční zprávy ČAP z let 1991 – 2004

Významným krokem pro zemědělské pojištění byl vznik Chmelařské pojišťovny v roce 1996. V této pojišťovně měl totiž 32 % podíl PGRLF², což lze chápat jako první snahu o zvýšení dostupnosti zemědělského pojištění zemědělci za pomoci státu. Kromě PGRLF poskytovala finanční výpomoc i Agrární komora, která poskytovala slevu na zemědělském pojištění svým členům. Činila tak ve snaze zmírnit nepříliš pozitivní trend v poklesu propojištěnosti³.

Ani v roce 1997 nedošlo ve vlastním zemědělském pojištění či ve struktuře pojišťovacích institucí k výraznějším změnám. Zemědělské pojištění nabízely pojišťovny jako například ČS – Živnostenská pojišťovna, a.s., Chmelařská vzájemná pojišťovna, a.s., Generali Pojišťovna, a.s., a Moravskoslezská Kooperativa, družstevní pojišťovna, a.s. Nejvýznamnější institucí zabezpečující zemědělské pojištění zůstávala stále Česká pojišťovna, a.s., a to se svým cca 90 % podílem.

² PGRLF – Podpůrný garanční rolnický a lesnický fond

³ Propojištěnost vyjadřuje podíl plochy pojištěných plodin na celkové výměře a podíl pojištěných hospodářských zvířat na jejich celkovém počtu v ČR. Propojištěnost plodin v ČR činí 35%. Hodnota tohoto ukazatele je nižší než ve většině států EU. Propojištěnost zvířat je v průměru na lepší úrovni. Pokrývá přibližně 90% stavů hospodářských zvířat. (Materiály VÚZE Praha)

V roce 2001 působilo na českém pojistném trhu celkem 8 komerčních pojišťoven, nabízejících zemědělské pojištění. V roce 2002 působili na českém pojistném trhu v rámci zemědělského pojištění stejné pojišťovny jako v předchozím roce, stejně tak i v roce 2003. V roce 2004 se počet pojišťoven poskytujících zemědělské pojištění snížil o jednu pojišťovnu.

K výraznějšímu poklesu zájmu o zemědělské pojištění došlo až v letech 2003 a 2004. Příčin může být několik. Nejpravděpodobnější je nízká rentabilita tohoto druhu pojištění v důsledku vyšších pojistných plnění z důvodů přírodních katastrof (povodně, záplavy).

Důležitým faktem je také skutečnost, že i když zemědělské pojištění uvádělo ve svém portfoliu v roce 2004 sedm pojišťoven (viz tabulka č.1), aktivní krytí zemědělských rizik nabízely v daném roce pouze tři z nich (Česká pojišťovna a.s., Generali Pojišťovna a.s. a Hasičská vzájemná pojišťovna a.s.).

Zajímavou skutečností je odchod ČSOB Pojišťovny, a.s. ze sektoru zemědělského pojištění v průběhu roku 2004, byť v roce 2003 byla v pořadí druhou nejlépe prosperující pojišťovnou v tomto oboru. Důvodů pro odchod mohlo být několik. Nejpravděpodobnějším se jeví ten, který poukazuje na negativní vývoj ukazatele škodního průběhu. Reálným důvodem však může být i ta skutečnost, že se oblast zemědělského pojištění jevila ČSOB Pojišťovně, a.s. málo lukrativní a finančně výnosná. Následující tabulka ukazuje výsledky zemědělského pojištění podle jednotlivých pojišťoven.

Tabulka č. 2: Zemědělské pojištění – výsledky jednotlivých pojišťoven za rok 2004 (v Kč)

Pojišťovny	Pojištění plodin	
	Předepsané pojistné	Plnění
Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.	17 890 769	6 623 745
Generali Pojišťovna, a.s.	68 356 386	44 979 777
Česká pojišťovna, a.s.	445 081 000	181 239 000
ČSOB Pojišťovna, a.s.	3 079 202	5 901 916
Celkem	534 407 357	238 744 438

Pojišťovny	Pojištění zvířat		
	Předepsané pojistné	z toho náklady	Plnění
Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.	5 527 681	5 122 147	1 345 539
Generali Pojišťovna, a.s.	32 623 496	23 605 218	12 593 453
Česká pojišťovna, a.s.	296 575 000	232 168 000	139 418 000
ČSOB Pojišťovna, a.s.	492 436	490 074	3 460 976
Celkem	335 218 613	261 385 439	156 817 968

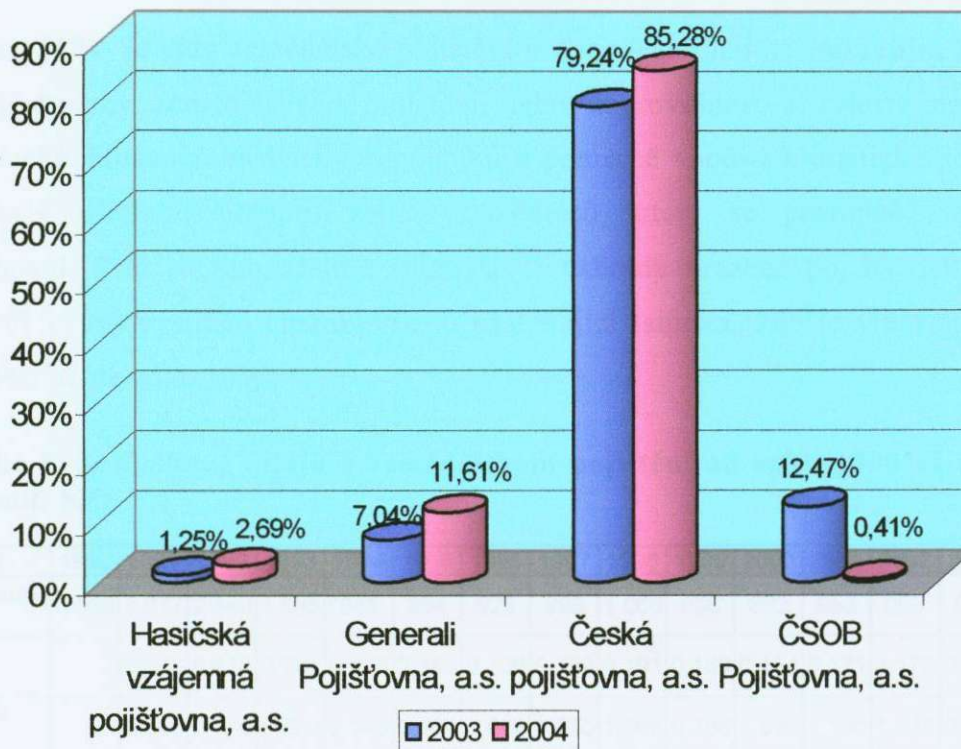
Pojišťovny	Celkem	
	Předepsané pojistné	Plnění
Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.	23 418 450	7 969 284
Generali Pojišťovna, a.s.	100 979 882	57 573 230
Česká pojišťovna, a.s.	741 656 000	320 657 000
ČSOB Pojišťovna, a.s.	3 571 638	9 362 892
Celkem	869 625 970	395 562 406

Pramen: Česká asociace pojišťoven ⁴

⁴ Data mi poskytl Ing. Josef Čížek – vedoucí pracovní skupiny pro zemědělské pojištění v České asociaci pojišťoven. Údaje od ostatních pojišťoven nejsou k dispozici.

Graf č. 1

Podíl vybraných pojišťoven na trhu zemědělského pojištění v ČR

4.3 Propojištěnost českého zemědělství

Zemědělské pojištění bylo od první poloviny padesátých let provozováno v rozhodující části jako zákonné, kdy povinnost pojištění se vztahovala nejprve na zemědělská družstva. **Od poloviny osmdesátých let do roku 1990** mělo zákonné pojištění v rostlinné výrobě formu komplexního pojištění úrody. Hospodářská zvířata byla ze zákona pojištěna pro případ téměř všech typů škod. Tato skutečnost měla za následek, že roční pojistné za zemědělské pojištění, které **v roce 1990** převyšovalo 5 miliard Kč, představovalo téměř 40 % z celkového objemu pojistného za všechna pojistná odvětví v ČR celkem.

Roku 1990 bylo zákonné pojištění zrušeno, tímto rokem **skončilo období zákonného pojištění** zemědělských organizací a komplexního pojištění úrody. Zemědělská družstva se povětšinou rozpadla a noví majitelé nemuseli nutně pokračovat v zemědělské činnosti.

Od **roku 1991** je tedy zemědělské pojištění provozováno jen na **smluvním základě**. Nové podmínky zemědělského pojištění, jeho dobrovolnost a zvláště nepříznivá ekonomická situace zemědělských podniků a poměrně vhodné klimatické podmínky však byly příčinou poklesu zájmu zemědělců, který se postupně stále více prohluboval. Tím se samozřejmě snižovaly i náhrady hrazené pojišťovnou. Tento negativní vývoj výstižně charakterizuje následující tabulka, kde je vidět pokles od roku 1992 až do roku 1995.

Tabulka č. 3: Celkové údaje o zemědělském pojištění od roku 1990 až do roku 2004 (mil. Kč)

Ukazatel	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Předepsané pojistné	5 588	3 017	2 340	1 685	985	894	928	998	1 066	838	862	953	993	916	869
Bazický index		0,540	0,419	0,302	0,176	0,160	0,166	0,179	0,191	0,150	0,154	0,171	0,178	0,164	0,156
Řetězový index		0,540	0,776	0,720	0,585	0,908	1,038	1,075	1,068	0,786	1,029	1,106	1,042	0,922	0,949
Vyplacené pojistné	6 561	2 858	1 848	1 239	617	615	840	1 331	1 007	704	947	842	869	538	393
Bazický index		0,436	0,282	0,189	0,094	0,094	0,128	0,203	0,153	0,107	0,144	0,128	0,132	0,082	0,060
Řetězový index		0,436	0,647	0,670	0,498	0,997	1,366	1,585	0,757	0,699	1,345	0,889	1,032	0,619	0,730
Škodní průběh (%)	117,4	94,7	79,0	73,5	62,6	68,8	90,5	133,4	94,5	84,0	109,9	88,4	87,5	58,7	45,2

Pramen: Česká asociace pojišťoven

$$\text{Škodní průběh (\%)} = \frac{\text{Vyplacené pojistné}}{\text{Předepsané pojistné}}$$

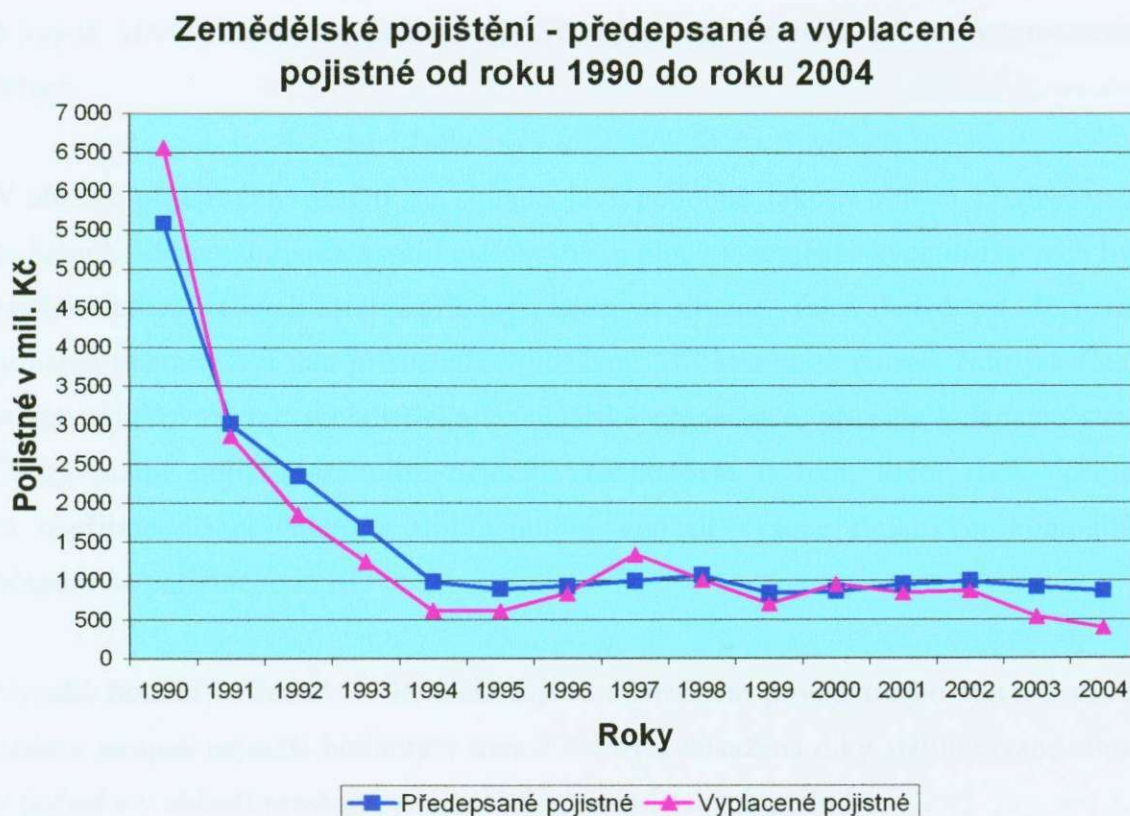
Řetězový index

$$I_{t/t-1} = \frac{q_t}{q_{t-1}}$$

Bazický index

$$I_{t/z} = \frac{q_t}{q_z}$$

Graf č. 2

Zmíněný výrazně klesající rozsah pojistného působí negativně nejen z pohledu krytí kalamitních škod, ale i z důvodu snižování schopnosti pojistného kmene krýt tyto škody, kdy pojišťovna je pak nucena zvyšovat pojistné sazby nebo omezovat pojistné krytí. Tento krok má za následek další pokles zájmu zemědělců o pojistnou ochranu.

Od roku 1994 se ukazatel předepsaného pojistného pohyboval v průměru kolem hodnoty 930 mil Kč. Mírné výkyvy způsobily povodně v letech 1997 a 2002, po kterých došlo k nárůstu předepsaného pojistného, případně jiné události živelního rázu, například krupobití.

V roce 1995 činilo zemědělské pojištění necelých 5 % na předepsaném pojištění celkem a má stále klesající tendenci. Za příčinu je uváděna insolventnost značné části zemědělských podniků a tento druh pojištění je tím pádem zařazen mezi pojištění se zápornou dynamikou růstu s další málo příznivou perspektivou na zvýšení.

Další vývoj zemědělského pojištění (stagnující trend od **roku 1996**), který je patrný z předešlé tabulky, je v podstatě odrazem nepříznivých klimatických podmínek a jiných vlivů jako byl například výskyt záplav či nákazová situace v konkrétních letech.

V oblasti **pojistných plnění** se situace jeví podobně jako v oblasti předepsaného pojistného. Stavby dobytka a velikost osevních ploch v zemědělských družstvech byly předpokladem velkých ztrát v případě nákazové situace. Také skutečnost, že rozsah pojistné ochrany byl dán příslušnou vyhláškou MF kterou se musela řídit jak Česká státní pojišťovna, tak socialistické zemědělské organizace, přispěla k danému stavu. Česká státní pojišťovna tudíž nemohla rozhodovat o tom, která rizika přijme, či nepřijme do pojištění, a tím nemohla zamezit vysoce rizikovým komoditám účastnit se pojistného krytí.

Vysoké hodnoty v letech 1998 a 2002 jsou důsledkem povodňového stavu a vývoje počasí, naopak nejnižší hodnota v roce 2004 byla dosažena díky stabilizované situaci v počasí a v oblasti prevence zemědělců a zemědělských podniků

Další tabulka znázorňuje počet vyřízených pojistných událostí v letech 1995 až 2001. Z tohoto vývoje je také evidentní, že rok 1996 byl nákazově klidným rokem.

Tabulka č. 4: Počet vyřízených pojistných událostí v rámci pojištění zvířat a plodin od roku 1995 do roku 2001

Ukazatel	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Plodiny							
- poj. událost (ks)	3 414	5 276	5 700	5 230	6 211	5 120	5 701
Vyplacená pojistná plnění (tis. Kč)	340 979	514 499	913 100	626 567	477 204	693 665	627 993
Vyplacená plnění/poj. událost (tis. Kč/ks)	99,88	97,52	160,19	119,80	76,83	135,48	110,15
Zvířata							
- poj. událost (ks)	52 032	59 128	44 483	50 270	51 124	34 407	32 806
Vyplacená pojistná plnění (tis. Kč)	289 283	341 368	390 187	355 280	292 238	262 982	191 452
Vyplacená plnění/poj. událost (tis. Kč/ks)	5,56	5,77	8,77	7,07	5,72	7,64	5,84

Pramen: Výroční zprávy České asociace pojišťoven v letech 1995 - 2001

V **roce 1997** bylo v rámci pojištění hospodářských zvířat pojištěno asi 90 % zvířat. Pojištění plodin na orné půdě bylo využito asi na 35 % ploch. V meziročním srovnání

došlo v tomto roce k navýšení u obou druhů pojištění asi o 7 – 8 %, kdy pojistné plnění u zvířat se zvýšilo o 38 %, zejména v důsledku hromadné nákazy klasického moru prasat a cholery drůbeže na Moravě, a u plodin vyplatila pojišťovna až o 72 %⁵ více než v roce 1996, což je přičítáno záplavám. Zemědělské pojištění se stále nevýrazně rozšiřovalo a to i přes jeho nesporné klady v omezování zemědělských rizik.

V dalším období přineslo konkurenční prostředí nejen zkvalitnění pojišťovacích služeb, ale i snížení cen pojistného. Přesto však nedošlo v zemědělském pojištění k výraznému zlepšení a například v pojištění zvířat došlo dokonce k poklesu z důvodu celkového snížení stavu skotu. Všechny tyto skutečnosti pak později vedly k přípravě opatření k podpoře zemědělského pojištění s účastí státu.

V roce 1999 se situace v zemědělském pojištění nadále zhoršovala. Z důvodu stálé insolventnosti značné části zemědělských podniků byli podnikatelé nuceni omezit rozsah pojištění, což se projevuje zejména u hospodářských zvířat. Podle údajů České asociace pojišťoven nedosáhlo pojištění v roce 1999 úrovně roku 1998, kdy největší pokles zaznamenalo pojištění hospodářských zvířat. Pojistné plnění v roce 1999 se snížilo celkem o 20 %, z toho u hospodářských zvířat o 16 % a u plodin o 23 %.

Tabulka č. 5: Pojištění hospodářských zvířat a plodin (mil. Kč) a meziroční vývoj

Ukazatel	2001	2002	2003	Meziroční Index (%)	2004	Meziroční index (%)
Předepsané pojistné celkem	952,8	992,9	915,6	92,2	869,4	95,0
- plnění celkem	842,1	869,4	537,6	61,8	393,2	73,1
z toho - zvířata - předepsané pojistné	422,0	426,0	373,4	87,7	334,9	89,7
- plnění	219,3	219,5	204,7	93,3	154,7	75,6
- plodiny - předepsané pojistné	530,8	566,9	542,1	95,6	534,5	98,6
- plnění	622,8	649,9	333,0	51,2	238,5	71,6
Škodní průběh celkem (%) ²⁾	88,4	87,6	58,7	-28,9 ¹⁾	45,2	-13,5 ¹⁾

Pro škodní průběh celkem se jedná o rozdíl procentních bodů

Škodní průběh = plnění celkem / předepsané pojistné plnění * 100

Pramen: Česká asociace pojišťoven

⁵ Viz. Zeipelt, R., Prášilová, M., Hošková, P. Úloha zemědělského pojištění jako důležitého faktoru konkurenční výhody a podnikatelské stability. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2003.

Z této tabulky je patrné, že zemědělské pojištění, podle údajů jednotlivých pojišťoven, dosáhlo v **roce 2002** největší úrovně ze všech uvedených let. Na této skutečnosti se projevil zejména zvýšení pojistného u plodin o 6,8 %. Zvýšení pojistného u pojištění hospodářských zvířat je v meziročním srovnání nižší a v roce 2002 vzrostlo v porovnání s rokem 2001 o necelé 1 %. Pojistné plnění v zemědělství celkem se zvýšilo v roce 2002 oproti roku 2001 o 3,2 %, přičemž na tomto výsledku se podílely prakticky jen plodiny (zvýšení plnění o 4,4 %).

Je také zřejmé, že ukazatel předepsaného pojistného u plodin je v uvedených letech v průměru vyšší než u zvířat. Je to pravděpodobně dáno tím, že plodiny jsou daleko více vystavovány rizikům než zvířata a zemědělci si míru těchto rizik, zdá se, uvědomují. Kromě nákaz, které plodiny mohou postihnout, se jich na rozdíl od zvířat velice silně dotýká riziko krupobití a vyzimování. Rovněž výskyt škod způsobených povodněmi je v rostlinné výrobě rozsáhlejší. To je patrné i z ukazatele pojistného plnění, který je v roce 2002 třikrát vyšší u plodin než u zvířat.

Po povodních z roku 2001 se objevilo několik nových klientů, kteří zjistili, že toto riziko je může také ohrožovat. Pojišťovny si dohodly u zajišťoven vyšší zajištění na riziko povodně. Po povodních se však zajišťovny odmítají podílet na zajištění rizika povodně, krupobití a vichřice nebo za zajištění požadují vysoké částky. Pokud nedojde k dohodě, musí pojišťovny plnění za uvedená rizika nést samy, což je pro menší pojišťovny neúnosné. U pojištěných plodin bylo zvýšeno pojistné tak, že někteří klienti nemají na pojištění dost finančních prostředků a od pojištění odstupují.

Česká pojišťovna, a.s., rozdělila území podle záplav do tří skupin. A tak se stane, že klient, který hospodář v členitém terénu zaplatí nejvyšší sazbu pojistného i za pole na kopci jen proto, že příslušnou obcí protéká řeka nebo potok. Pojišťovny, které pojišťují lesní a zemědělské hospodaření, si ponechávají z bývalých klientů pouze ty, kteří mají pojištěn veškerý majetek (stavby, stroje, odpovědnost) a v minulých letech měli příznivý škodní průběh.

Tabulka č. 5 naznačuje nepříznivý vývoj snižování předepsaného pojistného v **roce 2003** (u plodin o 4,4 % a u zvířat o 12,3 %), což může být částečně způsobeno

rostoucí finanční náročností zemědělského pojištění. Pojišťovací subjekty celkem vykázaly meziroční pokles škodního průběhu o 28,8 %.

Další tabulka naznačuje propojištěnost v oblasti plodin rozdělených podle druhu půdy. Nejvyšší míra pojištěnosti je u chmelnic, a to 51,6 %. Naopak nejnižší je tento ukazatel u vinic (15,2 %). Celkově je však propojištěnost plodin nízká, činí 34,8 %. I když jak už jsem se zmiňovala, propojištěnost plodin je obecně výrazně vyšší než zvířat. Což je dáno tím, že plodin se komplexně týkají ta rizika (např. povodně, záplavy, krupobití), která mají v rostlinné výrobě větší rozsah dopadu.

Tabulka č. 6: Propojištěnost plodin dle druhu půdy

Pojišťovny	Výměra pojištěných plodin v roce 2004 (ha)					
	orná půda	chmelnice	vinice	sady	celkem	podíl
HVP	26 229	0	0	36	26 265	2,5%
GP	145 674	212	10	0	145 986	13,5%
ČP	898 658	2 429	1 933	4 312	907 332	83,9%
ČSOBP	1 200	370	35	25	1 630	0,1%
Celkem	1 071 761	3 011	1 978	4 373	1 081 123	100,0%
ČR						
Skutečná výměra ha	3 068 239	5 838	13 000	17 147	3 104 224	
ČR - ČAP propojištěnost	34,9%	51,6%	15,2%	25,5%	34,8%	

Prameny:

Skutečná výměra orné půdy : Zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2003

Skutečná výměra chmelnic : Chmelařská ročenka 2004

Skutečná výměra vinic: Svaz vinařů ČR

Skutečná výměra sadů : MZe, OÚ ČR

5 Uplatnění státní podpory v zemědělském pojištění

Zemědělské pojištění v ČR setrvává na málo přijatelné úrovni vzhledem k neustále se zhoršujícím klimatickým poměrům. Vzhledem k těmto nepředvídatelným rizikům je zemědělské pojištění drahé a řada podnikatelů na něj nemá dostatek zdrojů a nepojišťují se. Nastane-li klimatický problém, má zemědělec velké existenční problémy. To jsou důvody pro potřebnost podpory pojištění zemědělských rizik.

V ČR se takové situace dosud řešily nárazově, teprve v roce 2004 otevřel PGRLF program „Podpora zemědělského pojištění“. Jeho cílem je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců. Program je určen podnikatelům, kteří podle § 2 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb. podnikají v zemědělské výrobě v ČR. Tento program ovšem nepokrývá takzvaná nepojistitelná rizika⁶, a proto v případě katastrofických událostí není nárazová pomoc optimálním řešením. Současná situace neumožňuje zemědělcům ani pojišťovnám daný stav věci řešit. Je nezbytné najít způsob, jakým zapojit stát v rámci podpory zemědělského pojištění do systému, který by byl funkční v podmínkách ČR a který by zároveň byl v souladu se zemědělskou politikou EU.⁷

Ministerstvo zemědělství se snažilo tuto situaci vyřešit už v roce 2000, kdy vyhlásilo program pro podporu zemědělského pojištění, tzv. dotační titul 8.D. podpora nákazového pojištění. Realizace této podpory byla vázaná na disponibilní prostředky ze strany podporovatele, tedy samotného ministerstva, což se v roce 2003 projeвило jako zásadní problém. V roce 2001 byla podpora zemědělským podnikům a podnikatelům rozšířena i na rostlinnou výrobu. Dotace na uhrazené pojistné z titulu nákaz byla stanovena na 35 % a v případě živelního pojištění plodin činila 10 %. Pozitivní vliv podpory měl za následek nárůst pojistného u pojištění plodin i zvířat. V tomto roce (2001) došlo k ročnímu nárůstu o 9,2 % u hospodářských zvířat a

⁶ Mezi nepojistitelná rizika lze zařadit sucho, mokro, nemoci a škůdce v rozsahu daleko vyšším než je průměr okresu. Do této skupiny lze zařadit také obtížně pojistitelná rizika, která se vyznačují tím, že jejich sazba je kvůli velkému riziku vysoká a nedostupná. Se skupinou nepojistitelných rizik se může vypořádat pouze stát.

⁷ V ČR je státní zemědělská politika zakomponována v programu Ministerstva Zemědělství ČR pod názvem „Koncepte agrární politiky pro období po vstupu do EU (2004 – 2013)“

o 11,7 % u plodin. Tak značný procentuální nárůst dotací u pojištění hospodářských zvířat lze vysvětlit prvními známkami výskytu BSE u nás a také celkovou dramatickou nákazovou situací ve světě.

V roce 2002 se sazby pro poskytování dotací mírně upravily. Pěstiteli, jenž uzavřel smluvní pojištění pro případ živelné pohromy byla poskytnuta podpora do 20 % prokázaných nákladů a chovateli hospodářských zvířat, který uzavřel smlouvu s komerční pojišťovnou pro případ výskytu nálezů byla poskytnuta podpora do 30 % prokázaných nákladů. Řešení tohoto typu se však projevilo jako nesystémové, jelikož v roce 2003 nedošlo k výplatám dotačních titulů kvůli vyčerpání prostředků z dotačního titulu 8.A a 8.C⁸, které mají upřednostnění v rámci bodu 8. Proto je možné pozitivně vnímat skutečnost, že podpora zemědělského pojištění v rámci PGRLF, a.s. platná od roku 2004, není vázána na čerpání jiných programů.

Jednou z možností řešení problémové otázky zemědělského pojištění v ČR je aplikace návrhu nové koncepce zašitěné Ministerstvem zemědělství ČR, PGRLF a ČAP, která má obsahovat systémové řešení eliminace rizik v zemědělském podnikání. V platnost měla vstoupit v první polovině roku 2006, ale vzhledem k neustálému hledání schůdné cesty se státním sektorem a kontinuálnímu procesu nalézání nejvhodnější varianty lze předběžně počítat s její aplikací až v druhé polovině příštího roku nebo i později. V této koncepci se počítá s poskytováním dotací k zaplacenému pojistnému za zvířata a plodiny a také se vznikem Fondu nepojistitelných rizik. Z něho by se z veřejných prostředků hradily nepředvídatelné škody hromadného katastrofického rozsahu. Proto, aby mohl daný systém fungovat je nutné propojit veřejnou a soukromou sféru a vymezit pojistitelná a nepojistitelná rizika.

⁸ Dotační titul 8.A, podpora činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nálezů hospodářských zvířat a dotační titul 8.C, částečná úhrada nákladů spojených s neškodným odstraňováním kádáverů, masokostních mouček a kafilerních tuků.

Pojistitelná rizika⁹ mají být obsahem čistě komerčního pojištění, protože je nemyslitelné, aby stát hradil standardní podnikatelská rizika, u kterých se očekává, že je ve finančních možnostech klienta, aby je pokryl formou soukromého pojištění. Fond nepojistitelných rizik má nahrazovat škody vzniklé z nepojistitelných rizik, ale pouze v případě, že bude zemědělec pojištěn v komerční pojišťovně. Z Fondu by měl stát rovněž hradit rizika nově vzniklá, potenciálně pojistitelná, pro která by pojišťovny případně zaváděly nové produkty.

Jelikož je nutné, aby soukromá a veřejná sféra spolupracovaly, je důležité koordinovat jejich vzájemné kroky. Jednou z funkcí PGRLF má být právě i role koordinátora ve spolupráci s jednotlivými účastníky - MZe ČR, MF ČR, pojišťovnami a zemědělci v zastoupení nevládních organizací. Jedním z možných řešení je i skutečnost, že by PGRLF zároveň spravovala státní prostředky a rozhodovala o náhradě škod a rozsahu. O výplatách z Fondu by potom mohl rozhodovat výbor stanovený vládou, složený ze všech zástupců, který by nesl odpovědnost za rozhodnutí a řídil tok peněz. Výbor by tím pádem plnil i funkci dozoru a byl by nositelem informací o zemědělském pojištění. V současné chvíli je ale vše otázkou dalších diskusí v rámci postupného vývoje.

Dle Netolického¹⁰ se dále v návrhu (v případě jeho schválení) počítá s tím, že Ministerstvo zemědělství ČR, vyčlení každoročně ze svého rozpočtu cca 1,6 mld. Kč. Z toho by šla přibližně 1,2 mld. Kč do Fondu nepojistitelných rizik, 250 mil. Kč na dotace pojistného a asi 150 mil. Kč by se vyčlenilo na Státní fond. V období od začátku roku 2000 do konce roku 2003 se vynaložilo na kompenzaci náhlých škod ze státního rozpočtu 7,8 mld. Kč, což představuje ročně asi 1,96 mld. Kč. Z toho je tedy patrné, že při převedení částky 1,6 mld. Kč se výdaje ze státní pokladny sníží o 360 mil. Kč, které se mohou využít v jiných sektorech ekonomiky. A to se přitom počítá s odškodněním pojistitelných i nepojistitelných rizik.

⁹ Pojistitelná rizika jsou dle ČAP ta rizika, jež jsou v současnosti pojišťovny schopny a ochotny přebírat a kryt. U plodin jde o rizika krupobití, požár, vichřice, povodně, záplavy, sesuvy půdy, vyzimování a jarní mraz. U hospodářských zvířat jde o pojištění pro případ nákaz a jednotlivých škod.

¹⁰ Viz SEIFERTOVÁ E. (2005)

Současný stav pojištění zemědělských rizik v ČR není uspokojivý. Očekávání ve vztahu k případné realizaci navrhovaného modelu zemědělského pojištění jsou značná. Domnívám se, že tento systém může fungovat, je však potřebné aby bylo skutečně dodrženo pravidlo neposkytování nárazové finanční pomoci v případě možnosti pojištění vybraných rizik a také komerčně nepojištěným subjektům by stát neměl poskytnout náhradu škody ani v případě realizace nepojistitelných rizik. Potom by i v oblasti řízení zemědělských rizik platilo, že pojištění je plnohodnotným nástrojem, jenž efektivně alokuje finanční prostředky a přispívá tak k prosperitě zemědělců a zemědělských podniků.

5.1 Výše podpor zemědělského pojištění pro rok 2006

Ministerstvem zemědělství České republiky a Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem (PGRLF) bylo koncem března tohoto roku rozhodnuto o navýšení poskytovaných finančních prostředků na dotace zemědělského pojištění pro rok 2006.

Zemědělské podniky a podnikatelé, kteří chrání svůj majetek pojištěním, obdrží státní dotaci se výši 20 % z uhrazeného pojistného na pojištění zvířat pro případ nákaz a dalších hromadných škod a 35 % z pojistného pro pojištění polních plodin. Pěstitelé některých speciálních plodin, například ovoce, zeleniny, vinné révy a chmele ušetří letos na pojistném dokonce polovinu.

Rozhodnutí Ministerstva zemědělství a PGRLF je podle mého názoru velmi pozitivní, protože dotacemi se zvyšuje dostupnost zemědělského pojištění i pro ty zemědělské podnikatele, kteří z finančních důvodů dosud s pojištěním vyčkávali nebo je uzavřeli pouze v omezeném rozsahu.

Zavedení státních dotací se pozitivně projevilo již v minulých letech, kdy přispělo k růstu propojištěnosti a předepsaného pojistného u pojišťoven, které zemědělské pojištění na našem trhu nabízejí. Růst zájmu o nárazová pojištění zvířat souvisí i se zvýšeným výskytem nemoci BSE v loňském roce a aktuálně i s prvními případy ptačí chřipky na našem území. Význam zemědělského pojištění oceňují každoročně

i stovky zemědělců, jejichž úroda je postižena krupobitními škodami nebo mrazy. Také letošní jarní záplavy budou mít na svědomí škody za desítky milionů korun.

5.2 Zemědělské pojištění v Evropské unii

Evropská unie v současné době v rámci společné zemědělské politiky souhlasí s poskytováním podpory až do výše 80 % nákladů na pojistné za zemědělské pojištění. Podpora zemědělského pojištění v EU je zatím záležitostí jednotlivých států a její rozsah je v různých státech unie velmi odlišný, pokud jde o míru zainteresovanosti státu v oblasti řešení rizikovosti zemědělství. To ovlivňuje konkurenceschopnost zemědělců, v různých zemích EU vydávají na pojištění rozdílné náklady.

K tomuto faktu přispívá významnou měrou skutečnost, že zemědělství evropských zemí je ohrožováno nepříznivými projevy počasí v různé míře. Výpadky sklizní jsou v důsledku různých projevů značnější v jihoevropských státech než ve státech severní a z části střední Evropy.

V oblasti EU jsou největší podpory zemědělského pojištění poskytovány ve Španělsku. Dále pak v Portugalsku, Itálii, Francii a Rakousku. Státní podpora pojištění zde umožnila nabídku krytí širokého spektra rizik, zahrnující jak riziko krupobití, tak i rizika mrazu, záplavy a vichřice a v okrajové míře i riziko sucha, škůdců atd. V poslední době se projevují snahy o prosazení státní podpory zemědělského pojištění a rozšíření pojistitelných rizik v Německu a Nizozemí, kde se intenzivně rozvíjí risk-management s cílem zabezpečit zemědělcům potřebnou pojistnou ochranu prostřednictvím státem dotovaného pojištění pro případ nepředvídatelných škod – jedná se především o řešení nadbytku srážek a záplav. V Řecku je uplatňováno i povinné pojištění plodin. V EU jsou intenzivně sledovány možnosti rozšíření pojistné ochrany zemědělských podniků takovou formou, jakou představuje státem podporované pojištění úrody a nejnověji i pojištění příjmu z rostlinné produkce z USA.

Finančním nástrojem používaným v EU, USA i dalších zemích podporujících pojištění zemědělských podniků a podnikatelů jsou dotace. Důvodem podpory zemědělského pojištění je výrazně vyšší rizikovost zemědělství proti jiným podnikatelským odvětvím a snaha o omezení předem nekvantifikovatelné státní nárazové výpomoci zemědělcům postiženým přírodními pohromami nebo výskytem nákaz.

Přehled podpor zemědělského pojištění ve vybraných zemích Evropské unie

V **Rakousku** je pojištění plodin (zahrnující riziko krupobití a v menší míře další rizika) provozováno Rakouskou krupobitní pojišťovnou, která má v této oblasti monopolní postavení. K rozšíření krytých rizik došlo po vstupu do EU. Od roku 1995 je pojistné z 50 % dotováno, a to 25 % ze státního fondu katastrof a 25 % z rozpočtu jednotlivých spolkových zemí.

V **Řecku** je zaveden systém povinného zemědělského pojištění zajišťovaný řeckým ministerstvem zemědělství, konkrétně Řeckou organizací zemědělského pojištění (ELGA). Vedle toho se uplatňuje komerční pojištění. V červnu 2003 byla v řecké Soluni uspořádána Evropská konference „Rizika a pojištění v zemědělském sektoru – perspektivy v Evropské unii“ s cílem prosadit po roce 2006 podporu systémů zemědělského pojištění z prostředků Evropské unie.

V **Itálii** zemědělské pojištění nabízí řada pojišťoven, které jsou sloučeny do poolu¹¹. Dotace na pojištění plodin jsou poskytovány Národním solidárním fondem pro zemědělství. Podpory z tohoto fondu jsou každoročně upřesňovány zákonem, zpravidla 40 % připadá na podporu krupobitního pojištění a 60 % na přímou pomoc v případě přírodních katastrof. Fondem je hrazeno 50 % pojistného za pojištění plodin.

Ve **Francii** stát zčásti subvencuje krupobitní pojištění. Ke krytí nepojistitelných škod ne plodinách je zřízen Státní fond zemědělských kalamit financovaný z 50 % státem a z 50 % zemědělci formou daně z pojištění. Předpokladem nároku na plnění z fondu je

¹¹ Pool je sdružení pojistitelů za účelem společného provozování daného pojištění

úřední uznání přírodních katastrof a uzavřené pojištění. Zemědělské pojištění nabízí několik komerčních pojišťoven.

V **Německu** se v pojištění plodin uplatňuje několik pojišťoven, které nabízejí krupobitní pojištění někdy rozšířené o další rizika. Propojištěnost představuje více než 70 % ploch. Pojištění zvířat se uplatňuje především u velkochovatelů – zvláště skotu a prasat.

Na **Slovensku** je zemědělské pojištění dotováno ministerstvem zemědělství z 50 %. K zvýšení podpory došlo v roce 2002, do té doby se uplatňovala podpora ve výši 20 %. Podpora zemědělského pojištění vedla v posledních letech k růstu zájmu o zemědělské pojištění. Protože pojištění kryje pouze vybraná rizika, je v případě katastrof nutné řešit jejich dopady z jiných zdrojů.

V EU je problematika zemědělského pojištění předmětem činnosti pracovní skupiny Pojištění a sociální otázky v zemědělství, která je součástí Evropské zemědělské komise. Zkušenosti se španělským systémem zemědělského pojištění byly představeny na zasedání ve Stratfordu nad Avonou (2002). Španělští zástupci v souvislosti se svým předsednictvím v Evropské zemědělské komisi se pokusili prosazovat zavedení takového systému v celé EU.

Ve **Španělsku** je nejrozsáhlejší zákonem upravený systém zemědělského pojištění založený na spolupráci veřejného a soukromého sektoru, podobný systému uplatňovanému v USA. Pojištění plodin zahrnuje komplexní krytí rizik (krupobití, požár, vichřice, mraz, záplava, déšť, sucho, choroby a škůdci). Významné je také pojištění hospodářských zvířat. Pojistné za zemědělské pojištění je dotováno zhruba z poloviny státem. Pojištění provozují komerční pojišťovny sdružené v pojistném poolu Agroseguro.

Během několika posledních let se španělské Ministerstvo zemědělství zaměřilo na další rozšíření a zlepšování systému pojištění tak, aby mohlo nabídnout zemědělcům větší pokrytí ztrát a příjmovou stabilitu. V roce 1997 bylo pojistné krytí rozšířeno téměř na všechny zemědělské komodity. Dále byl zaznamenán průlom v zemědělském pojištění se zavedením všeobecného krytí škod způsobených

záplavami a to v rámci systému dostupného pro všechny zemědělce. Pojištění nyní zajišťuje kompenzaci ztrát způsobených záplavami nebo přívalovými dešti za smluvních podmínek, bez vládních nárazových opatření. V dalších letech byl systém rozšířen o specifické pojištění, krytí nových rizik a krytí škod způsobených suchem u nezavlažovaných plodin.

Rozšířením pojistného systému došlo ve Španělsku k rozvoji zemědělského pojištění, to z něj dělá nejkomplexnější systém krytí rizik v EU, který může sloužit jako příklad dalšího rozvoje v EU. Rozvoj systému pojištění je dosahován díky většímu počtu subjektů vstupujících do systému pojištění a existencí širší škály možností. Ve Španělsku se mnoho úsilí vynakládá na rozšíření a přizpůsobení pojištění potřebám zemědělců a zohlednění geografických, klimatických a dalších faktorů ve vztahu k možným rizikům. Posun španělské zemědělské politiky v oblasti pojištění do budoucna může být v dalším vývoji pojištění ztrát a v pojištění příjmů.

Počasí není jedinou proměnou působící na výnosy, zemědělskou činnost ovlivňuje mnoho dalších faktorů nejistoty. Nedostatečná stabilita cen, obvyklá na určitých trzích (zvláště u ovoce a zeleniny), se pravděpodobně objeví i u jiných plodin. K vyřešení tohoto problému je potřeba specifické formy krytí škod jako je např. pojištění příjmů. Pojištění příjmů zaručuje zemědělcům základní hrubý příjem na konci hospodářského roku za plodiny, které v daném roce pěstovali.

Na úspěchu španělského systému pojištění se podílí i zefektivnění pojišťovacích služeb spočívající v zavedení nových informačních technologií do pojišťovacích procedur, což napomáhá k lepšímu přístupu zemědělců k informacím o pojištění a usnadňuje řízení.

Pojištění plodin a příjmů v USA

Tradičním produktem pojištění výpadku výnosů je sdružené pojištění plodin proti více rizikům, chrání proti výpadku očekávaného výnosu, čímž je chápán průměr výnosů konkrétního podniku za posledních pět let. Základní úhrada připadá v úvahu pokud dojde ke snížení tohoto výnosu o více než 50 %, přičemž hodnota výpadku sklizně je hrazena z 55 %. Za tuto základní úhradu se nestanovuje žádné pojistné, jen

správních poplatků. Pojištění tržeb se týká buď jednotlivých komodit nebo celého podniku.

Současný systém pojištění provozovaný v USA je hodnocen jako komplexní, ale drahý a málo efektivní. Vysoký příspěvek státu na pojistné mění pojištění plodin v nástroj podpory důchodů, což svádí zemědělce k riskování, aby participovali na výhodách plynoucích z odškodného.

6 Rozbor rizik vybraného zemědělského podniku a návrh eliminace rizik pojištěním

6.1 Činnosti, kterými se podnik zabývá

V této kapitole bych se pokusila rozebrat rizika na zemědělském podniku (farmě) se sídlem na Prachaticku v jižních Čechách. Daná firma se zabývá rostlinou a živočišnou výrobou v komerčním zemědělství. Je situována v horské oblasti s nadmořskou výškou 720 metrů.

Rostlinná výroba zahrnuje:

- pěstování kukuřice – 40 ha
- pěstování obilovin – 150 ha
- trvalé travnaté porosty – 740 ha
(tj. pastviny a louky na získávání sena a senáže)

Živočišná výroba zahrnuje:

- produkci mléka – k dispozici je 230 krav. Firma plánuje výchov 150 masných krav.
- výkrm prasat
- odchov selat, který bude zrušen.

6.2 Odběratelé

Mezi odběratele této farmy patří Madeta, a. s., Masna Příbram, spol. s r. o. a Masna Písek, spol. s r. o. a podobně. Produkty rostlinné výroby odebírá zemědělské zásobování – výkup. Předmětem činnosti firmy Zemědělské zásobování, a výkup a. s. v Prachaticích je nákup a odbyt rostlinných výrobků, krmných směsí a potravin, prodej zemědělských potřeb a chemikálií, zpracovatelská činnost, skladování, provoz pekárny a zemědělská výroba.

Rizika nedodržení odběratelsko-dodavatelských vztahů

Finančně kvantifikované je riziko pouze u masen a firmy Zemědělské zásobování, a výkup Prachatice a. s. U masny je riziko za nedodané kilo masa dle smlouvy ohodnoceno na 1,- za nedodané kilo. U Zemědělského zásobování, a výkupu a. s. je to 0,33 % z nezaplacené částky za každý den prodlení platby. Jinak nejsou rizika odběratelsko-dodavatelských vztahů podchycena.

6.3 Majetek, který firma vlastní

Firma vlastní kravín, na kterém plánuje rekonstrukci. Dále vlastní pozemky o hodnotě 125 tis. Kč, samostatné movité věci a soubory movitých věcí v hodnotě netto 211 tis. Kč. Základní stádo a tažná zvířata činí pak v rozvaze položku o 1 398 tis. Kč. Dalším majetkem jsou oběžná aktiva, která činní celkem 11 856 tis. Kč netto.

Tabulka č. 7: Rozvaha za rok 2005

ROZVAHA
v plném rozsahu
ke dni 31.12.2005
(v celých tisících Kč)

Označení	AKTIVA	řádek	Běžné účetní období			Minulé úč. období Netto
			Brutto	Korekce	Netto	
	AKTIVA CELKEM (A.+B.+C.+D.)	010	17951	-4345	13606	13481
A.	Pohledávky za ups. vl. Kapitál	020				
B.	Dlouhodobý majetek	030	3712	-1979	1733	1831
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	040				
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	050	3712	-1979	1733	1831
B.II. 1.	Pozemky	051	125		125	
3.	Samostatné movité věci a soubory m.v.	053	900	-689	211	305
5.	Základní stádo a tažná zvířata	055	2688	-1290	1398	1526
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	080				
C.	Oběžná aktiva (C.I až C.IV)	100	14221	-2365	11856	11644
C.I.	Zásoby (C.I.1 až C.I.6)	110	5065		5065	4601
C.I. 1.	Materiál	111	236		236	170
C.I. 2.	Nedokonč. výroba a polotovary	112	901		901	901
3.	Výrobky	113	2064		2064	1753
4.	Zvířata	114	1864		1864	1777
C.II.	Dlouhodobé pohledávky (C.II.1 až C.II.7)	130	2		2	2
C.II. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	131	2		2	2
C.III.	Krátkodobé pohledávky	150	7170	-2365	4805	4795
C.III. 1.	Pohledávky z obchodních vztahů	151	1228		1228	1268

4.	Pohledávky za společníky, členy družstva a úč. sdružení					170
6.	Stát - daňové pohledávky	156	2187		2187	165
7.	Ostatní poskytnuté zálohy	157	6		6	10
8.	Dohadné účty aktivní	158				1788
9.	Jiné pohledávky	159	3749	-2365	1384	1394
C.IV.	Finanční majetek	170	1984		1984	2246
C.IV. 1.	Peníze	171	49		49	66
2.	Účty v bankách	172	1935		1935	2180
D.I.	Časové rozlišení	190	18		18	6
D.I. 1.	Náklady příštích období	191	18		18	6
	Kontrolní číslo	999	71787	-17377	54410	53918

Označení	PASIVA	řádek	Stav v běžném účetním období	Stav v minulém účetním období
	PASIVA CELKEM (A.+B.+C.)	200	13606	13481
A.	Vlastní kapitál (A.I až A.V)	210	1762	1089
A.I.	Základní kapitál (A.I.+A.II)	220	200	200
A.I. 1.	Základní kapitál	221	200	200
A.II.	Kapitálové fondy	230		
A.III.	Fondy ze zisku	240	20	10
A.III. 1.	Zák. rezervní fond-ned.fond	241	20	10
A.IV.	Výsledek hosp.minulých let	250	869	323
A.IV. 1.	Nerozdělený zisk minulých let	251	1364	818
2.	Neuhrazená ztráta minulých let	252	-495	-495
A.V.	Výsledek hospodaření /+ -/	260	673	556
B.	Cizí zdroje (B.I až B.IV)	310	11844	12387
B.I.	Rezervy (B.I.1 až B.I.3)	320		
B.II.	Dlouhodobé závazky	330		
B.III.	Krátkodobé závazky	350	9683	10687
B.III. 1.	Závazky z obchodních vztahů	351	3358	4411
2.	Závazky k ovlád. a říz.osobám	352	2000	
4.	Závazky ke spol., členům družstva a úč. sdružení	354		2059
5.	Závazky k zaměstnancům	355	376	293
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení	356	196	157
7.	Stát - daňové závazky a dotace	357	52	55
10.	Dohadné účty pasivní	361		3
11.	Jiné závazky	362	3701	3710
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	370	2161	1700
2.	Běžné bankovní úvěry	372	1700	1700
3.	Krátkodobé finanční výpomoci	373	461	
C.I.	Časové rozlišení	390		4
C.I. 1.	Výdaje příštích období	391		4
	Kontrolní číslo	999	53751	53362

Tabulka č. 8: Výkaz zisků a ztráty za rok 2005

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

druhé členění

v plném rozsahu

ke dni 31. 12. 2005

(v celých tisících Kč)

Označení	T E X T	řádek	Skutečnost v účetním období	
			sledovaném	minulém
I.	Tržby za prodej zboží	010		
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	020		
	obchodní marže (I. -A.)	030		
II.	Výkony	040	11207	11060
II. 1.	Tržby za prodej vl.výrobků a služeb	041	9940	8987
II. 2.	Změna stavu vnitrop.zásob vl. Výroby	042	405	1190
II. 3.	Aktivace	043	862	884
B.	Výkonová spotřeba (B.1+B.2)	050	8441	8500
B. 1.	Spotřeba materiálu a energie	051	5974	5984
B. 2.	Služby	052	2466	2516
	přidaná hodnota (I.-A.+II.-B.)	060	2767	2560
C.	Osobní náklady (C.1 až C.4)	070	6118	6497
C. 1.	Mzdové náklady	071	4519	4799
C. 3.	Náklady na sociální zabezpečení	073	1599	1698
D.	Daně a poplatky	080	16	87
E.	Odpisy dlouh. nehm. a hm. majetku	090	963	721
III.	Tržby z prodeje dl.majetku a mater.	100	397	1032
III. 1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	101	381	503
III. 2.	Tržby z prodeje materiálu	102	17	528
F.	Zůst. cena prod. dl. majetku a mat.	110	231	841
F. 1.	Zůst. cena prodaného dlouh. maj.	111	217	317
F. 2.	Prodaný materiál	112	14	524
G.	Změna stavu rezerv a opr.p. v pr.obl.	120		2365
IV.	Ostatní provozní výnosy	130	5312	7948
H.	Ostatní provozní náklady	140	11	15
V.	Převod provozních výnosů	150		
I.	Převod provozních nákladů	160		
*	Provozní výsledek hospodaření	190	1136	1014
VI.	Tržby z prodeje CP a vkladů	210		
J.	Prodané CP a vklady	220		
VII.	Výnosy z dlouh. fin. majetku	230		
VIII.	Výnosy z krátk. finančního majetku	250		
K.	Náklady z finančního majetku	260		
IX.	Výnosy z přecenění CP a derivátů	270		
L.	Náklady z přecenění CP a derivátů	280		
M.	Změna stavu rezerv a opr. položek ve finanční oblasti	290		
X.	Výnosové úroky	310	1	1
N.	Nákladové úroky	320	111	83
XI.	Ostatní finanční výnosy	330	55	46
O.	Ostatní finanční náklady	340	400	407
XII.	Převod finančních výnosů	350		

P.	Převod finančních nákladů	360		
*	Finanční výsledek hospodaření	380	-455	-444
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	390		14
Q. 1.	splatná	391		14
**	Výsledek hospodaření za běžnou č.	400	681	556
XIII.	Mimořádné výnosy	410		
R.	Mimořádné náklady	420	7	
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	490		
*	Mimořádný výsledek hospodaření	500	-7	
T.	Převod podílu na výsledku hosp.spol.	510		
***	Výsledek hospodaření za úč.období	520	674	556
	Výsledek hospodaření před zdaněním	530	674	570
	Kontrolní číslo	999	65134	72373

Vybrané ukazatele finanční analýzy roku 2005

Ukazatel rentability vlastního kapitálu

$$\text{ROE} = \text{čistý zisk/vlastní kapitál} = 37,34 \%$$

Tento ukazatel zjišťuje zda vlastní kapitál přináší dostatečné zhodnocení. V tomto podniku je hodnota ukazatele vysoká, což je příznivé, neboť je důležité, aby tato hodnota byla vyšší než výnos z alternativní formy investování (např. výnos z obligací, termínovaného vkladu, cenného papíru). Může to být však zkresleno faktem, že u dané firmy je podíl vlastního kapitálu na celkovém kapitálu nízký.

Ukazatel rentability tržeb

$$\text{ROS} = \text{čistý zisk po zdanění/tržby} = 3,88 \%$$

Tento ukazatel vztahuje zisk k tržbám. Tržby ve jmenovateli představují tržní ohodnocení výkonů firmy za určité časové období. Výkony měří výkonnost firmy (množství výrobků, služeb vyprodukovaných v určité době), tj., jak účinně využije všechny své prostředky (kapitál, personál, budovy, stroje).

Vázanost celkových aktiv

$$\text{VÁZANOST CELKOVÝCH AKTIV} = \text{aktiva/roční tržby} = 0,80$$

Podává informaci o intenzitě s níž firma využívá aktiv s cílem dosáhnout tržeb. Měří celkovou produkční efektivnost firmy. Čím je ukazatel nižší, tím lépe.

Celková zadluženost

$$\text{CELKOVÁ ZADLUŽENOST} = \text{cizí kapitál/celková aktiva} = 87,05 \%$$

Tento ukazatel udává podíl cizího kapitálu k celkovým aktivům. Hodnota v udaném podniku je značně nepříznivá. Firma již prakticky nemůže získat další cizí zdroje. Měla by se proto snažit tento ukazatel vylepšit. Vysoká zadluženost představuje vysoké riziko, protože značná část zisku se musí použít na splácení úroků a nezbývá již zisk na další rozvoj podniku a může se stát, že při nějaké nahodilé negativní události již nezbude zisk na splácení úroků a firma se může dostat až do bankrotní situace.

Běžná likvidita

$$\text{BĚŽNÁ LIKVIDITA} = \text{oběžná aktiva/krátkodobé závazky} = 1,00$$

Ukazuje, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky. Tento ukazatel se jeví rovněž nepříznivě. Obecně se tvrdí, že tento ukazatel je postačující pro hodnotu vyšší než 1,5.

6.4 Pojištěnost daného podniku

Firma má z oblasti zemědělského pojištění pojištěny pouze plodiny, nikoli zvířata. Zde se potvrzuje teoretický poznatek, že zemědělci si více uvědomují větší nebezpečí rizik u plodin.

Plodiny jsou pojištěny u České Pojišťovny, a. s. a jedná se konkrétně o tyto druhy:

- pšenice ozimá	47,42 ha
- ječmen ozimý	19,00 ha
- ječmen jarní	45,57 ha
- oves	12,00 ha
- tritikale	40,87 ha
- řepka ozimá	57,27 ha

Pojistné celkem za tyto jmenované plodiny činí 93 242 Kč ročně. Firma se rozhodla plodiny v roce 2006 již nepojišťovat a to z důvodu vysoké nákladnosti pojištění. Doporučovala bych toto rozhodnutí přehodnotit, z důvodu stále častější možnosti výskytu událostí, které zapříčiňují škodu, a to v daném případě hlavně na plodinách.

Dalším důvodem pro doporučení nerušit pojištění plodin je i zvýšená dotace na pojištění plodin v roce 2006 a to ve výši 35 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění plodin. Pro změnu rozhodnutí by měl přispět i fakt, že daná firma zaznamenala pojistnou událost, konkrétně škodu způsobenou krupobitím a pojistné plnění z této pojistné události činilo 150 500,-¹², což výrazně převyšuje částku roční platby pojistného za pojištění plodin.

Je ovšem důležité z historie existence daného podniku zjistit jak často se pojistná událost opakuje a to vzít v úvahu při rozhodování o pojištění plodin. A v neposlední řadě je třeba přihlídnout k současnému vývoji klimatických podmínek, v době, kdy výkyvy počasí, jako povodně, krupobití, vichřice, se stávají stále častějšími jevy, se toto jeví jako důležitý faktor pro rozhodování o zemědělském pojištění.

Dále má firma pojištěné stroje¹³, kde pojistné hradí čtvrtletně, za první čtvrtletí roku 2006 uhradila částku 21 205 Kč celkem. Ročně tedy firma za pojištění strojů uhradí částku 84 820 Kč. Pokud by se firma rozhodla si pojištění plodin ponechat, náklady

¹² Zápis o pojistné události na plodinách – viz příloha

¹³ Soupis těchto obchodních případů (strojů) – viz příloha

na toto pojištění i s pojištěním strojů by celkově činily 178 062 Kč. Celkové náklady za rok 2005 činily 16 313 000 Kč.

Procento nákladů připadající na pojištění: $(178\,062/16\,313\,000) \cdot 100 = 1,09\%$

Podle mého názoru se pro eliminaci rizik vyplátí tuto částku do pojištění vložit.

Tabulka č. 11: Pomocná rozhodovací tabulka v rámci risk managementu

rozsah škod	velmi vysoká pravděpodobnost vzniku škody	vysoká pravděpodobnost vzniku škody	nízká pravděpodobnost vzniku škody	velmi nízká pravděpodobnost vzniku škody
katastrofální				x
velký			x	
střední		x		
malý	x			

Pramen: Ducháčková, E. Principy pojištění a pojišťovnictví. Praha : Ekopress, 2005. ISBN 80-86119-92-0.

S vedením podniku jsem konzultovala pravděpodobnosti a velikost dopadu škod, informace jsem následně zpracovala do uvedené tabulky. Tuto tabulku tak může management podniku nyní využít pro rozhodování o výši pojištění. Pojištění plodin bych doporučovala, jak jsem se již zmínila, nerušit. Navrhovala bych ho uzavřít však v omezeném rozsahu a to na plodiny, které jsou nejvíce ohroženy.

6.5 Rozbor rizik týkajících se daného podniku

Mezi stěžejní rizika, která se dotýkají dané firmy patří rizika klimatická. Jelikož se podnik nachází v horské oblasti, není téměř ohrožen vylitím vod z řek a jiných vodních toků. Z klimatických rizik je nejvíce tento podnik ohrožen rizikem krupobití. Proto bych navrhovala pojištění typu A (např. u České pojišťovny, a. s.), které zahrnuje pojištění plodin pro případ poškození nebo zničení krupobitím nebo požárem. Pokud by se chtěla firma připojistit ve větším rozsahu, může využít další typ pojištění, který je nadstavbou na pojištění typu A. Jedná se o pojištění typu B, které zahrnuje pojištění plodin pro případ poškození nebo zničení vichřicí, záplavou, povodní nebo sesuvem půdy. Myslím si však, že pojištění typu A bude dostačovat, protože stupeň ohrožení rizik, které zahrnuje pojištění typu B není vysoký a firma jistě nebude chtít vynakládat prostředky navíc.

Další kategorií rizik, která se týká dané firmy, jsou rizika výrobní. Do této oblasti se řadí dopad přírodních faktorů – choroby, škůdci, nemoci a vliv výrobní techniky. Jak již bylo výše zmíněno, firma vlastní 230 krav na produkci mléka. Doporučovala bych tedy je pojistit pro případ nálezů a jiných hromadných škod, protože vyskytla-li by se nějaká nákaza v dané oblasti a firma by přišla o celé stádo mohla by se potýkat i s existenčními potížemi. V obou těchto oblastech (pojištění plodin i zvířat) by bylo vhodné požádat o dotace PGRLF, které by zmírnily dopad těchto opatření do nákladů.

Co se týče výrobní techniky, firma je již v této oblasti pojištěna. U strojů dochází častěji k pojistným událostem a z toho firma při uzavírání pojištění vychází a ponechává pojištění na již osvědčené úrovni a toto bych doporučovala neměnit.

Ostatní nezákonné pojištění bych nepokládala za podstatné, protože v žádné další oblasti nehrozí vysoká rizika a byly by to další finanční výdaje, které by nebyly pro firmu v současné nedobré finanční situaci vhodné.

7 Závěr

Systém zemědělského pojištění plní dvě funkce. Zejména je prospěšný tím, že eliminuje rizika spojená se zemědělskou výrobou a zaručuje stabilní příjmy zemědělců. Tyto příjmy finančně zabezpečují zemědělce. Tím systém zemědělského pojištění umožňuje státu realizovat sociální provázanost a stabilitu v převážně zemědělských oblastech.

Zemědělské pojištění je jedním z nejefektivnějších způsobů řízení rizik, která s sebou nese zemědělská činnost, protože nabízí výhody ostatních finančních systémů. Jedná se o finanční nástroj umožňující vyplácení kompenzací k udržení příjmů a životaschopnosti zemědělce (např. kompenzace hospodářských ztrát, které umožní pokračovat ve výrobním cyklu bez nebezpečných dluhů a přerušení cyklu). Zemědělské pojištění zavádí objektivní systém kompenzací ztrát, protože pojišťovací politika a systémy jim dávají nárok na rychlou a předem zaručenou kompenzaci ztráty od pojišťovny. Dále může zemědělské pojištění pomoci podporovat cíle zemědělské politiky státu.

Ve své práci jsem se pokusila analyzovat rizika na konkrétním podniku. Vybraná firma je zemědělské družstvo se sídlem na Prachaticku. V současné době se nachází v nepříznivé finanční situaci, ukazatel zadluženosti pro tuto firmu činí 87,05 %. Firma provozuje rostlinou i živočišnou výrobu. Z oblasti zemědělského pojištění má uzavřené pouze pojištění plodin, které se však rozhodla zrušit. Toto rozhodnutí je pochopitelné vzhledem k její špatné finanční situaci, avšak může vést k dalším komplikacím, pokud by firma byla vystavena nějaké nepříznivé nahodilé události. Doporučovala bych proto pojištění plodin ponechat a využít možnosti čerpání dotací na úhradu části nákladů spojených s tímto pojištěním. Jako vhodné se jeví i uzavření pojištění hospodářských zvířat pro případ nákaz, které firma dosud nevyužívá. Pokud by se totiž firma potýkala s nějakou nákazou a musela by zrušit celý chov, dostala by se do existenčních potíží. Na dané pojištění by opět mohla čerpat dotace.

Obecně je hlavním problémem nízká propojištěnost plodin a hospodářských zvířat v České republice zejména u fyzických osob podnikajících v zemědělství, v ostatních

zemích Evropy je propojištěnost zhruba dvojnásobná. Východiskem z takovéto situace je ještě těsnější provázanost finančních nástrojů státu se strategií pojišťoven. Pozitivním impulsem pro zvyšování propojištěnosti je jistě v této oblasti také aktuální zvyšování dotací na zemědělské pojištění. V této souvislosti nelze opominout nutnost vhodné propagace všech forem zemědělského pojištění.

Zemědělské pojištění je v současné době aktuální téma, a to nejen z důvodů stále častějšího výskytu nepříznivých nahodilých klimatických událostí. Je tedy potřeba pokračovat v hledání co nejvhodnějšího systému, který by uspokojoval potřeby zemědělců a vyjadřoval spolupráci jednotlivých pojišťoven a státu.

8 Seznam použité literatury

1. Čejková, V. Pojistný trh. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 2002. 120 s. ISBN 80-247-0137-5.
2. Česká asociace pojišťoven (kolektiv autorů). Vybrané kapitoly z pojišťovnictví. Praha : Česká asociace pojišťoven, 1996.
3. Spirit, M. Pojistné právo. 1. vyd. Praha : Vysoká škola ekonomická, 2000. 276 s. ISBN 80-245-0109-0.
4. Trávníčková, Z. Pojišťovnictví. 1. vyd. České Budějovice : JČU ZF, 1997. 107 s. ISBN 80-7040-211-3.
5. Zeipelt, R., Prášilová, M., Hošková, P. Úloha zemědělského pojištění jako důležitého faktoru konkurenční výhody a podnikatelské stability. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2003. 17 s.
6. Ducháčková, E. Principy pojištění a pojišťovnictví. Praha : Ekopress, 2005. ISBN 80-86119-92-0.
7. Picková, A., Poláčková, J. Pojištění – eliminace rizik zemědělského podnikání. Praha : VÚZE, 2003. ISBN 80-86671-05-4.
8. Daňhel, J. Kapitoly z pojistné teorie. Praha: VŠE, 2002.

Použité WWW stránky:

1. Česká asociace pojišťoven - www.cap.cz
2. Ministerstvo zemědělství - www.mze.cz
3. Podpůrný garanční rolnický a lesnický fond - www.pgrlf.cz

9 Seznam tabulek a grafů

Tabulky:

1. Počet komerčních pojišťoven v ČR v letech 1995 – 2004 (str. 26)
2. Zemědělské pojištění – výsledky jednotlivých pojišťoven za rok 2004 (str. 28)
3. Celkové údaje o zemědělském pojištění od roku 1990 až do roku 2004 (str. 30)
4. Počet vyřízených pojistných událostí v rámci pojištění zvířat a plodin od roku 1995 do roku 2001 (str. 32)
5. Pojištění hospodářských zvířat a plodin (mil. Kč) a meziroční vývoj (str. 33)
6. Propojištěnost plodin dle druhu půdy (str. 35)
7. Rozvaha za rok 2005 (str. 46-47)
8. Výkaz zisků a ztráty za rok 2005 (str. 48-49)

Grafy:

1. Podíl vybraných pojišťoven na trhu zemědělského pojištění v ČR (str. 29)
2. Zemědělské pojištění – předepsané a vyplacené pojistné od roku 1990 do roku 2004 (str. 31)

10 Přílohy

1. A) Pojistná smlouva – pojištění plodin
 B) Všeobecné pojistné podmínky – pojištění plodin
 C) Pojistná smlouva – pojištění hospodářských zvířat pro případ nákaz a dalších hromadných škod
 D) Pojistná smlouva – pojištění hospodářských zvířat pro případ jednotlivých škod
 E) Všeobecné pojistné podmínky – pojištění zvířat
2. A) Zápis o pojistné události na plodinách
 B) Přehled předpisů obchodních případů za posledních 12 měsíců – Česká pojišťovna

ČESKÁ POJIŠŤOVNA

POJIŠTĚNÍ PLODIN P 02

Pojistná smlouva č.

Česká pojišťovna a.s., Spálená 16, Praha 1, IČ: 45272956

bankovní spojení:

zastoupená:

dále jen „pojišťovna“

a

Název podniku:

Sídlo podniku:

IČ:

bankovní spojení:

zastoupený:

dále jen „pojištěný“

uzavírají tuto pojistnou smlouvu (dále jen „smlouva“).

Pojištění se řídí příslušnými ustanoveními občanského zákoníku, Všeobecnými pojistnými podmínkami pojištění plodin PPPI 98 schválenými Ministerstvem financí pod č.j. 321/86077/1998 (dále jen „pojistné podmínky“) a smluvními ujednáními včetně ujednání dodatků.

Kontakt:	Jméno a adresa sjednatele:	Číslo sjednatele:

Smluvní ujednání

Článek 1

Předmět pojistné ochrany

1. Pojištění se vztahuje na plodiny uvedené v čl. 7 (dále jen „pojištěné plodiny“), a to pro případ poškození nebo zničení v důsledku pojistného nebezpečí daného typem pojištění vyznačeným v čl. 7.
2. Pojistit lze plodiny zařazené do některé z následujících skupin plodin: obilniny, luskoviny, olejnin, přadné rostliny, okopaniny, aromatické, léčivé a kořeninové rostliny, konzumní zelenina, krmné pícniny na orné půdě, trvalé travní porosty, vinná réva, chmel, ovoce, jahody a semenné porosty okopanin, zeleniny a pícnin, a to samostatně nebo v rámci skupiny plodin. V případě sjednání pojištění plodin v rámci skupiny plodin je pojištěný povinen uvést do čl. 7 všechny plodiny zařazené do příslušné skupiny plodin, které pěstuje ke sklizni v daném roce.
3. Plodiny zařazené do jednotlivých skupin plodin jsou uvedeny v seznamu plodin, jenž je přílohou této smlouvy.

Článek 2

Pojistná nebezpečí - typy pojištění

1. Typ pojištění A
Pojištění plodin pro případ poškození nebo zničení krupobitím nebo požárem.
2. Typ pojištění B
Pojištění plodin pro případ poškození nebo zničení vichřicí, záplavou, povodní nebo sesuvem půdy a nebo u vybraných plodin vyzimováním.
3. Typ pojištění C
Pojištění plodin pro případ poškození nebo zničení jarním mrazem.
4. Typ pojištění A lze sjednat samostatně. Nezbytnou podmínkou sjednání typu pojištění B je sjednání typu pojištění A, nezbytnou podmínkou sjednání typu pojištění C je sjednání typu pojištění B.
5. Typ pojištění je dán uvedením sazby pojistného ve sloupci „Typ pojištění a sazba“ v čl. 7 u příslušné pojištěné plodiny.

Článek 3

Rozsah pojištění

1. Pojistnou událostí je u typu pojištění A poškození nebo zničení pojištěné plodiny v důsledku krupobití nebo požáru.
2. Pojistnou událostí je u typu pojištění B poškození nebo zničení pojištěné plodiny
 - a) v důsledku vichřice, záplavy, povodně nebo sesuvu půdy,
 - b) u vybraných plodin rovněž v důsledku vyzimování.
3. Pojistnou událostí je u typu pojištění C poškození nebo zničení pojištěné plodiny v důsledku jarního mrazu.
4. Pojištění se vztahuje, s výjimkou pojistných událostí dle odst. 2 b), odst. 5 a odst. 6 tohoto článku, na pojistné události, které mají za následek snížení výnosu pojištěných plodin na pozemku souvisele osetém nebo osázeném stejnou plodinou (dále jen „pozemek“) v daném kalendářním roce, a to v období
 - u bobulového ovoce a jahod od počátku kvetení,
 - u ostatního ovoce po odkvětu,
 - u vinné révy od 05 fenofáze,
 - u ozimých plodin a ostatních víceletých plodin od 1. dubna,
 - u ostatních plodin po vysazení sadby nebo sazenic na definitivní místo nebo od 30. dne po zasetí, do termínu obvyklého ukončení sklizně příslušné plodiny v dané oblasti.

2. V případě sjednání pojištění plodin v rámci skupiny plodin je pojištěný povinen uvést v čl. 7 všechny plodiny zařazené do této skupiny plodin, určené ke sklizni v tomto roce.
3. Pěstuje-li pojištěný pojištěnou plodinu ke sklizni v daném roce na větší ploše, než jaká je uvedena v čl. 7, je pojištěný povinen toto písemně ohlásit do 8 dnů pojišťovně. V případě sjednání pojištění plodin v rámci skupiny plodin je stejným způsobem povinen ohlásit pojišťovně pěstování plodiny, která dosud nebyla v čl. 7 uvedena a je zařazena k této skupině plodin. Pojišťovna v takovém případě provede úpravu pojistného v souladu s novým zněním čl. 7.
4. Pojištěný má právo ohlásit i snížení plochy pojištěné plodiny oproti ploše uvedené v čl. 7, a to v tom případě, kdy danou plodinu nepřestuje ke sklizni v daném roce na takové ploše, jakou uvedl v čl. 7. Pojišťovna v takovém případě provede úpravu pojistného v souladu s novým zněním čl. 7, pokud pojištěný takovou změnu ohlásil do 31. května. V případě snížení plochy pojištěné plodiny v důsledku pojistné události se úprava čl. 7 ani úprava pojistného neprovádí.
5. Všechny změny týkající se pojištěných plodin se do smlouvy uvádějí dodatkem, kterým se mění čl. 7.
6. Pokud došlo k poškození pojištěné plodiny v důsledku pojistného nebezpečí, je pojištěný povinen toto písemně ohlásit pojišťovně do 8 dnů od této události, nejpozději však do zahájení sklizně postižené plodiny, v případě zrušení porostu nejpozději do tří dnů před jeho provedením.

Článek 6 Plnění pojišťovny

1. Došlo-li k poškození pojištěné plodiny pojistnou událostí uvedenou v čl. 3 odst. 1, odst. 2 a) nebo odst. 3 v období uvedeném v čl. 3 odst. 4, stanoví pojišťovna v součinnosti s pojištěným při prohlídce poškozeného porostu na poškozeném pozemku rozsah poškození v důsledku této pojistné události a v procentech vyjádří snížení výnosu oproti stavu před pojistnou událostí. Plnění pojišťovny pojištěnému vychází z takto stanoveného procenta a z pojištěného výtěžku z poškozeného pozemku, s výjimkou případů uvedených v odst. 2 a 3 tohoto článku. Stejným způsobem se postupuje, je-li důsledkem pojistné události snížení jakosti u pojištěného lnu, pojištěného ovoce nebo pojištěné konzumní zeleniny.
2. Neumožňoval-li stav porostu na pozemku před pojistnou událostí dosažení pojištěného výnosu, vztahuje se snížení výnosu k výnosu skutečně dosažitelnému před pojistnou událostí.
3. Při dalších pojistných událostech na témž pozemku se snížení výnosu v důsledku další pojistné události vyjadřuje v procentech k dosažitelnému výnosu před pojistnou událostí, maximálně však k pojištěnému výnosu sníženému v důsledku předchozí pojistné události.
4. V případě zničení porostu pojistnou událostí dle čl. 3 odst. 1, 2 a), 3 a 4 má pojišťovna právo snížit plnění o částku nákladů, které pojištěný na další pěstování a sklizeň pojištěné plodiny již nemusel vynaložit. Pojišťovna vyplatí pojištěnému v případě zničení pojištěné plodiny pojistnou událostí uvedenou v čl. 3 odst. 1, 2 a) nebo 3 nejvýše sjednaný pojištěný výtěžek u pojištěné plodiny snížený o sjednanou spoluúčast.
5. Došlo-li k poškození porostu pojištěné plodiny pojistnou událostí uvedenou v čl. 3 odst. 2 b), 5 nebo 6 v takové míře, že v důsledku této události byl tento porost po dohodě s pojišťovnou zrušen nebo přiset, uhradí pojišťovna pojištěnému vynaložené náklady na práce spojené se setím poškozené plodiny a hodnotu původního osiva, nejvýše však částku odpovídající 15% pojištěného výtěžku dané pojištěné plodiny na ploše zrušeného porostu.
6. Při pojistných událostech uvedených v čl. 3 odst. 2 b) se pojištěný výtěžek vypočítává z pojištěného výnosu a pojištěné ceny uvedených pro danou plodinu v čl. 7 k 1. lednu roku následujícího po roce výsevu poškozené plodiny.
7. Pojišťovna je povinna plnit, jestliže rozsah poškození plodiny na pozemku souvisle osetém nebo osázeném stejným druhem plodiny dosáhl alespoň 10 % z pojištěného výtěžku, případně sníženého výtěžku, v případě požáru nebo záplavy alespoň 5 % souvisle plně zničené plochy, v případě vyzimování jestliže byl po dohodě s pojišťovnou porost zrušen nebo přiset alespoň na 10 % plochy pozemku.
8. Od plnění stanoveného dle odst. 1 - 7 tohoto článku odečte pojišťovna částku vyjadřující spoluúčast pojištěného na škodě, a to ve výši uvedené u příslušné plodiny v čl. 7 této smlouvy z každé pojistné události.
9. Neohlásí-li pojištěný dle čl. 5 odst. 3 zvýšení výměry pojištěné plodiny oproti stavu uvedenému v čl. 7,

10. Pojišťovna může uhradit z pojištění zvýšené náklady, které pojištěný účelně vynaložil k odvrácení bezprostředně hrozící pojistné události nebo ke zmírnění následků pojistné události, nejvýše však 10 % z pojištěného výtěžku bezprostředně ohrožené pojištěné plodiny z bezprostředně ohrožené plochy.

Sjednává se pojištění plodin v rámci těchto skupin:

Sjednává se pojištění jednotlivých plodin:

[illegible]

Článek 8 Výklad pojmů

1. Vyzimováním se rozumí poškození porostů vybraných plodin v období od zasetí v roce výsevu do 30. dubna roku následujícího v důsledku působení sněhu a mrazu včetně s tím souvisejícími rozšířením chorob a živočišných škůdců, nadměrným mokrem nebo suchem, nebo prudkými rozdíly teplot.
2. Vybranými plodinami, u nichž je u typu pojištění B pojistnou událostí rovněž vyzimování, jsou ozimá pšenice, ozimý ječmen, žito, tritikale, ozimé směsky, ozimá řepka, kmín, fenykl a víceleté píceiny.
3. Jarním mrazem se rozumí mráz v období od 21. března do 20. června. Pojistit lze cukrovku, mák, přádné rostliny, nepřezimovanou zeleninu, jahody, semenné porosty okopanin a zeleniny, vinnou révu a chmel.
4. 05 fenofáze u vinné révy stanovená podle K. W. Eichhorna a D. H. Lorenze je okamžik, kdy se pupeny otvírají, lze vidět první zeleň letorostu.

Článek 9 Platnost pojištění

1. Smlouva nabývá platnosti následující den po jejím podepsání pojištěným a oprávněným zástupcem pojišťovny, není-li ujednáno jinak.
2. Smlouva je uzavírána na dobu do 31. 12. příslušného kalendářního roku.
3. Pojištění se ve smyslu čl. 14 odst. 3 pojistných podmínek prodlužuje vždy na další kalendářní rok, pokud pojištěný nebo pojišťovna nesdělí druhému účastníku smlouvy nejméně šest týdnů před uplynutím kalendářního roku, že na dalším trvání pojištění nemá zájem.

Článek 10 Splatnost pojistného

1. Dle ustanovení § 565 občanského zákoníku se sjednává dohoda o splátkách jednorázového pojistného pod ztrátou výhody splátek. Pokud nebude příslušná splátka pojistného uhrazena, je pojistné ve zbývajícím výši splatné najednou.
2. Ujednávají se tyto splátky:

podíl z vypočítaného pojistného

splatný do

I. _____

II. _____

Seznam plodin zařazených do skupin plodin

Do skupin plodin jsou zařazeny plodiny pěstované pro tržní produkci nebo na ploše větší než 1 ha následujícím způsobem:

Skupina: Obilniny

pšenice ozimá, pšenice jarní, žito, ječmen ozimý, Ječmen jarní, oves, tritikale

Luskoviny

hrách, bob, peluška, vikev

Olejniny

slunečnice, mák, hořčice, řepka ozimá, řepka jarní

Přadné rostliny

len, konopí

Okopaniny

brambory, cukrovka, krmná řepa

Aromatické, léčivé a kořeninové rostliny

kmín, heřmánek

Konzumní zelenina

celer, mrkev, petržel, pastinák, křen, ředkvička, ředkev, kedlubny, kapusta, květák, zelí, cibule, česnek, pažitka, pór, okurky, paprika, rajčata, salát, špenát, kopr

Krmné píce na orné půdě

kukuřice, veltéška, jetel, bob, jarní směska

Trvalé travní porosty

louky

Vinná réva

vinná réva

Chmel

chmel

Ovoce

meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve

Jahody

jahody

Semenné porosty okopanin, zeleniny a pícnin

cukrovka, krmná řepa, celer, mrkev, petržel, pastinák, ředkvička, ředkev, kedlubny, kapusta, květák, zelí, cibule, pažitka, pór, okurky, paprika, rajčata, salát, špenát, kopr, jetel, veltéška, trávy.

Plodiny pěstované jinak než pro tržní produkci a na ploše menší než 1 ha uvedené v tomto seznamu lze pojistit v rámci zde uvedených skupin. Ostatní plodiny lze pojistit rovněž v rámci zde uvedených skupin a náleží ke skupině, do níž jsou zařazeny v číselníku plodin České pojišťovny a.s., nebo, nejsou-li v tomto číselníku uvedeny, ke skupině, již odpovídají svým agrobiologickým charakterem.

ČESKÁ
POJIŠŤOVNA

ČESKÁ POJIŠŤOVNA

akciová společnost

VŠEOBECNÉ POJISTNÉ PODMÍNKY POJIŠTĚNÍ PLODIN PPPI 98

schválené Ministerstvem financí pod čj. 321/86077/1998 dne 16. prosince 1998 s účinností od 1. ledna 1999.

Obsah:

Článek	1	Úvodní ustanovení
Článek	2	Účastníci pojištění
Článek	3	Pojistná nebezpečí
Článek	4	Pojistná událost
Článek	5	Pojištěné věci
Článek	6	Výluky z pojištění
Článek	7	Místo pojištění
Článek	8	Rozsah pojištění
Článek	9	Pojistná částka
Článek	10	Plnění pojišťovny
Článek	11	Zvláštní případy plnění
Článek	12	Spoluúčast
Článek	13	Povinnosti pojištěného a pojišťovny
Článek	14	Doba trvání pojištění, jeho počátek a změny
Článek	15	Pojistné
Článek	16	Výkladová ustanovení
Článek	17	Závěrečná ustanovení

Článek 1

Úvodní ustanovení

1. Tyto všeobecné pojistné podmínky České pojišťovny a. s. (dále jen "pojistné podmínky") jsou součástí pojistné smlouvy o pojištění plodin ve smyslu článku 5 těchto pojistných podmínek, která se na ně výslovně odvolává.
2. Pojištění se sjednává pro případ poškození nebo zničení plodin v důsledku pojistného nebezpečí.
3. Pojištění se nevztahuje na případ, kdy pojistné nebezpečí nastalo v důsledku úmyslného jednání nebo úmyslného opomenutí pojištěného nebo pojistníka, případně jiné osoby z jejich podnětu.

Článek 2

Účastníci pojištění

1. Účastníkem pojištění je pojištěný, pojistník a pojišťovna. Pojištěný a pojistník je osoba totožná (dále jen "pojištěný"), pokud není v pojistné smlouvě uvedeno jinak.
2. Pojistníkem je ten, kdo s pojišťovnou uzavřel pojistnou smlouvu a zavázal se hradit pojistné.
3. Pojištěným je vlastník pojištěné věci, který, pokud není v těchto pojistných podmínkách nebo v pojistné smlouvě stanoveno jinak, má právo na plnění z pojištění (dále jen "pojistné plnění").
4. Pojišťovnou se v těchto pojistných podmínkách rozumí Česká pojišťovna a. s.

Článek 3

Pojistná nebezpečí

1. Pojištění lze sjednat pro případ poškození nebo zničení plodin uvedených v pojistné smlouvě v důsledku působení pojistného nebezpečí uvedeného pro danou plodinu v pojistné smlouvě.
2. Jako pojistná nebezpečí v pojištění plodin lze v pojistné smlouvě uvést zejména:
 - a) krupobití,
 - b) požár,
 - c) vichřice,
 - d) záplavu,
 - e) povodeň,
 - f) sesuv půdy,
 - g) vyzimování,
 - h) jarní mráz,
 - i) mráz.
3. V pojištění rostlin ve sklenících nebo fóliovnících je dále možno sjednat za podmínek uvedených v pojistné smlouvě i pojištění pro případ odcizení.

Článek 4

Pojistná událost

Pojistnou událostí je událost uvedená v článku 3 bodě 1 a 3 těchto pojistných podmínek, se kterou je spojen vznik povinnosti pojišťovny poskytnout pojistné plnění.

Článek 5

Pojištěné věci

1. Pojištění se vztahuje na plodiny pěstované na orné půdě, vinicích, chmelnicích, v sadech a na loukách a pastvinách, dále na okrasné rostliny, na rostliny pěstované ve sklenících nebo fóliovnících a na lesní porosty (dále jen "věci") uvedené v pojistné smlouvě.
2. Pojištění se vztahuje na věci uvedené v bodě 1 tohoto článku, jejichž vlastníkem je pojištěný, nebo na věci, které pojištěný užívá podle písemné dohody, a které jsou uvedeny v pojistné smlouvě.

Článek 6

Výluky z pojištění

1. Pojištění se nevztahuje na události vzniklé následkem válečných událostí, vzpoury, povstání nebo jiných hromadných násilných nepokojů, stávk, teroristických aktů (tj. násilných jednání motivovaných politicky, sociálně, ideologicky nebo nábožensky) nebo způsobené úředními opatřeními učiněnými k jiným účelům, než k omezení událostí souvisejících s působením pojistného nebezpečí, a nebo působením jaderné energie.
2. Polehnutí plodin se nepovažuje za pojistnou událost.

Článek 7

Místo pojištění

Místo pojištění je vymezeno plochou uvedenou v pojistné smlouvě.

Článek 8

Rozsah pojištění

1. Pojištění plodin se vztahuje, není-li v pojistné smlouvě ujednáno jinak, na pojistné události, které mají za následek snížení výnosu pojištěných plodin na pozemku souvisle osetém nebo osázeném stejnou plodinou v daném kalendářním roce, a to v období
 - u bobulového ovoce a jahod od počátku kvetení,
 - u ostatního ovoce po odkvětu,
 - u vinné révy od 05. fenofáze,
 - u ozimých plodin a ostatních víceletých plodin od 1. dubna,
 - u ostatních plodin po vysazení sadby nebo sazenic na definitivní místo nebo od 30. dne po zasetí,do termínu obvyklého ukončení sklizně příslušné plodiny v dané oblasti.
2. V pojistné smlouvě lze sjednat, že se pojištění vztahuje i na škody způsobené událostí uvedenou v článku 3 bodě 2 písm. c) až f) těchto pojistných podmínek u ozimých plodin, ostatních víceletých plodin, a u ostatních setých plodin i před obdobím uvedeným v bodě 1 tohoto článku, a na škody vyzimováním.
3. Pojištění se vztahuje, není-li v pojistné smlouvě ujednáno jinak, i na pojistné události, které mají v daném kalendářním roce za následek snížení jakosti pojištěného lnu, konzumní zeleniny nebo ovoce.
4. Pojištění se vztahuje, není-li v pojistné smlouvě ujednáno jinak, na hlavní produkt pojištěných plodin.
5. V pojištění lesních porostů, okrasných rostlin a rostlin ve sklenících nebo fóliovnících je rozsah pojištění uveden v pojistné smlouvě.

Článek 9

Pojistná částka

1. Pojistná částka je částka určená v pojistné smlouvě jako nejvyšší hranice pojistného plnění pojišťovny.
2. Pojistnou částkou v pojištění plodin je pojištěný výtěžek pojištěné plodiny.
3. Pojištěným výtěžkem plodiny je součin plochy, pojištěného výnosu a pojištěné ceny.
4. V pojištění lesních porostů, okrasných rostlin a rostlin ve sklenících nebo fóliovnících lze v pojistné smlouvě dohodnout odchylné stanovení pojistné částky, než je uvedeno v bodě 2 a 3 tohoto článku.

Článek 10

Plnění pojišťovny

1. Podkladem pro výpočet pojistného plnění pojišťovny je stanovený rozsah škody způsobené pojistným nebezpečím.
2. Pojišťovna je povinna poskytnout pojistné plnění do výše pojistné částky uvedené pro příslušnou položku v pojistné smlouvě.
3. Došlo-li k pojistné události, vychází pojišťovna, není-li v pojistné smlouvě ujednáno jinak, ze snížení výnosu pojištěné plodiny na postiženém pozemku v důsledku této pojistné události, které bylo zjištěno za součinnosti pojištěného při prohlídkách poškozených porostů.
4. Snížení výnosu se vztahuje k pojištěnému výnosu, pokud stav porostu bezprostředně před pojistnou událostí umožňoval dosažení pojištěného výnosu nebo porost nebyl již předtím poškozen jinou pojistnou událostí.
5. Neumožňoval-li stav porostu na postiženém pozemku bezprostředně před pojistnou událostí dosažení pojištěného výnosu, vztahuje se snížení k takovému výnosu, který by byl podle stavu porostu bezprostředně před pojistnou událostí dosažitelný.
6. Při dalších pojistných událostech na tomtéž pozemku se snížení výnosu v důsledku další pojistné události vztahuje k takovému výnosu, který by byl podle stavu porostu bezprostředně před pojistnou událostí dosažitelný, maximálně však k pojištěnému výnosu sníženému v důsledku předchozí pojistné události.
7. Obdobným postupem se vypočítává pojistné plnění i u pojistných událostí, které měly za následek snížení jakosti u pojištěného lnu, ovoce nebo konzumní zeleniny, a u pojistných událostí v pojištění okrasných rostlin a rostlin ve sklenících nebo fóliovnících.
8. Pojišťovna odečte od pojistného plnění náklady, které pojištěný nemusel vynaložit na další pěstování a sklizeň poškozené nebo zničené plodiny.
9. V případě pojištění lesních porostů vychází pojistné plnění pojišťovny ze zjištěného rozsahu poškození, vztaheného k pojistné částce uvedené pro daný porost v pojistné smlouvě. Od pojistného plnění se přitom odečítá hodnota zužitkovatelných zbytků.
10. V pojistné smlouvě lze ujednat i jiný postup výpočtu pojistného plnění, než je stanoven v bodě 3 – 9 tohoto článku.
11. Právo na pojistné plnění má pojištěný, pokud není v pojistné smlouvě uvedeno jinak.
12. Pojišťovna má právo snížit vypočítané pojistné plnění v případě, že pojištěný porušil některou z povinností uložených mu těmito pojistnými podmínkami, pojistnou smlouvou nebo právními předpisy.
13. Pojišťovna poskytne pojistné plnění v české měně. Pojistné plnění je splatné do patnácti dnů po skončení šetření nutného k úplnému zjištění rozsahu povinnosti pojišťovny plnit.
14. V pojistné smlouvě lze sjednat, že pojišťovna je povinna poskytnout pojistné plnění jen tehdy, pokud rozsah poškození nebo vypočítané plnění přesáhne výši stanovenou v pojistné smlouvě.

Článek 11

Zvláštní případy plnění

Pokud je to v pojistné smlouvě ujednáno, může pojišťovna uhradit z pojištění náklady, které pojištěný vynaložil k odvrácení bezprostředně hrozící pojistné události nebo ke zmírnění následků pojistné události, nejvýše však 10 % z pojistné částky bezprostředně ohrožené pojištěné plodiny z bezprostředně ohrožené plochy.

Článek 12

Spoluúčast

Pojištění lze sjednat se spoluúčastí pojištěného. Spoluúčastí se rozumí částka, o kterou se snižuje vypočítané pojistné plnění při každé pojistné události. Výše této spoluúčasti a její případné další podmínky jsou upraveny v pojistné smlouvě.

Článek 13

Povinnosti pojištěného a pojišťovny

1. Vedle povinností stanovených zákonem a pojistnou smlouvou má pojištěný tyto povinnosti:
 - a) poskytnout pojišťovně pravdivé a úplné informace potřebné k uzavření pojistné smlouvy,
 - b) oznámit pojišťovně bez zbytečného odkladu, že uzavřel ohledně téže pojištěné věci další pojištění proti témuž pojistnému nebezpečí, a sdělit pojišťovně jméno dalšího pojistitele a výše pojistných částek,
 - c) oznámit pojišťovně bez zbytečného odkladu všechny změny, které během trvání pojištění nastanou ve skutečnostech, na něž byl při sjednání pojištění tázán,
 - d) dbát, aby pojistná událost nenastala, zejména nesmí porušovat povinnosti směřující k předcházení, odvrácení nebo zmenšení pojistných nebezpečí, které mu jsou uloženy právními předpisy nebo na jejich základě, nebo které na sebe převzal pojistnou smlouvou, ani nesmí trpět porušování těchto povinností ze strany třetích osob,
 - e) netrpět porušování povinností uložených těmito pojistnými podmínkami ze strany třetích osob (za třetí osoby se pro tento účel považují i osoby pojištěnému blízké nebo žijící s ním ve společné domácnosti),
 - f) pokud již pojistná událost nastala, učinit nutná opatření ke zmírnění jejích následků,
 - g) sdělit pojišťovně bez zbytečného odkladu, že v souvislosti s pojistnou událostí bylo zahájeno trestní řízení a pojišťovnu informovat o průběhu a výsledcích tohoto řízení,
 - h) vzniklo-li v souvislosti s pojistnou událostí podezření z trestného činu, učinit bez zbytečného odkladu oznámení policii, ledaže je trestní stíhání podmíněno souhlasem pojištěného (§ 163 a) trestního řádu),
 - i) zabezpečit vůči jinému práva, která na pojišťovnu přecházejí, zejména právo na náhradu škody, na postih a vypořádání,
 - j) platit pojišťovně pojistné ve vypočítané výši a ve lhůtách uvedených v pojistné smlouvě.
2. Vedle povinností uvedených v bodě 1 tohoto článku má pojištěný pokud není v pojistné smlouvě ujednáno jinak, dále tyto povinnosti:
 - a) uvést jako plochu pojištěné plodiny celkovou výměru, na níž tuto plodinu ke sklizni v daném roce pěstuje,
 - b) uvést v případě sjednání pojištění v rámci skupiny plodin v pojistné smlouvě všechny plodiny, které pěstuje ke sklizni v daném roce, zařazené do skupiny plodin, do níž náleží některá z pojištěných plodin,
 - c) ohlásit pojišťovně do osmi dnů, pěstuje-li plodinu ke sklizni v daném roce na větší ploše, než jakou uvedl v pojistné smlouvě. V případě sjednání pojištění v rámci skupiny plodin je stejným způsobem povinen ohlásit pojišťovně pěstování plodiny, která dosud nebyla v pojistné smlouvě uvedena a je zařazena k skupině plodin, do níž náleží některá z pojištěných plodin,
 - d) oznámit pojišťovně pojistnou událost bez zbytečného odkladu
 - e) pokud došlo k poškození pojištěné plodiny v důsledku pojistného nebezpečí, ohlásit toto písemně pojišťovně do osmi dnů od této události, nejpozději však do zahájení sklizni postižené plodiny, v případě zaořávký do tří dnů před jejím provedením,
 - f) poskytnout pojišťovně nezbytnou součinnost při stanovování rozsahu škody,
 - g) předložit doklady, které jsou v uvedené době k dispozici a jsou potřebné ke zjištění okolností rozhodných pro posouzení nárok na pojistné plnění z pojištění a jeho výše, umožnit pojišťovně poříditi si kopie těchto dokladů a umožnit pojišťovně provést šetření, kterých je k tomu třeba.
3. Vedle povinností stanovených zákonem a pojistnou smlouvou má pojišťovna dále tyto povinnosti:
 - a) projednat s pojištěným výsledky šetření nutného ke zjištění rozsahu pojistné události a výše pojistného plnění nebo mu, bez zbytečného odkladu sdělit,

- b) vrátit pojištěnému doklady, které jí pojištěný zapůjčil na její žádost,
- c) provést potřebná šetření související s likvidací pojistné události bez zbytečného odkladu, přičemž, nemůže-li být šetření skončeno do jednoho měsíce potom, kdy se pojišťovna dozvěděla o pojistné události, je pojišťovna povinna poskytnout pojištěnému na základě jeho písemné žádosti přiměřenou zálohu na pojistné plnění,
- d) v případě pojištění plodin je pojišťovna povinna na základě písemné žádosti pojištěného poskytnout přiměřenou zálohu na pojistné plnění nejdříve však v době zahájení sklizně poškozené plodiny.

Článek 14

Doba trvání pojištění, jeho počátek a změny

1. Dobou trvání pojištění se rozumí kalendářní rok, pokud není v pojistné smlouvě ujednáno jinak.
2. Pokud není dobou trvání kalendářní rok, kdy pojištění počíná 1. 1. a končí 31. 12., pak pojištění počíná následující den po uzavření pojistné smlouvy, není-li v pojistné smlouvě sjednán pozdější počátek pojištění.
3. Pokud je pojištění sjednáno na dobu do konce kalendářního roku a není-li v pojistné smlouvě ujednáno jinak, prodlužuje se vždy na další kalendářní rok (má se za to, že došlo ke sjednání nového pojištění), pokud pojištěný nebo pojišťovna nesdělí druhému účastníkovi pojistné smlouvy nejméně šest týdnů před uplynutím kalendářního roku, že na dalším trvání pojištění nemá zájem.
4. Změn v pojistné smlouvě, které nevyplývají z pojistných podmínek nebo pojistné smlouvy, lze dosáhnout dohodou účastníků pojištění. Dohoda musí být učiněna písemně formou dodatku k pojistné smlouvě, jinak je neplatná.
5. Není-li v pojistné smlouvě ujednáno jinak, pojištění zaniká změnou v osobě vlastníka s výjimkou takové změny, kdy se sice mění vlastník pojištěné věci, avšak pojištěný dále splňuje podmínky článku 5 bodu 2 těchto pojistných podmínek.
6. Zaniklo-li společné jmění manželů smrtí nebo prohlášením za mrtvého toho z manželů, který uzavřel smlouvu o pojištění věci patřící do společného jmění manželů, vstupuje do pojištění na jeho místo pozůstalý manžel, je-li nadále jejím vlastníkem nebo spoluvlastníkem.
7. Zaniklo-li společné jmění manželů rozvodem, pojištění zaniká uplynutím třiceti dnů ode dne nabytí právní moci rozsudku o rozvodu manželství.
8. V případě smrti pojištěného vstupuje do pojištění namísto pojištěného jeho dědic, a to do konce kalendářního roku, za který bylo zapláceno pojistné.
9. Pojištění dále zaniká:
 - a) uplynutím doby trvání pojištění, na kterou bylo pojištění sjednáno, pokud se nejedná o případ upravený v bodě 3 tohoto článku,
 - b) skončením užívání pojištěné věci uvedené v článku 5 těchto pojistných podmínek,
 - c) výpovědí do dvou měsíců po uzavření pojistné smlouvy, a to s osmidenní výpovědní lhůtou, pokud je tak ujednáno v pojistné smlouvě,
 - d) pro neplacení pojistného,
 - e) dohodou.

Článek 15

Pojistné

1. Pojistné je ve smyslu § 796 odst. 1 občanského zákoníku jednorázovým pojistným, není-li v pojistné smlouvě ujednáno jinak.
2. Podkladem pro výpočet pojistného je pojištěný výtěžek pojištěných plodin.
3. Při pojištění lesních porostů, okrasných rostlin a rostlin ve sklenících nebo fóliovnících lze v pojistné smlouvě určit výpočet pojistného jinak, než je uvedeno v bodě 2 tohoto článku.
4. Pojistné je vypočítáno při uzavření pojistné smlouvy na základě podkladů poskytnutých pojištěným. Pojišťovna má právo ověřit, zda plocha pojištěných plodin odpovídá ploše, která je uvedena

v pojistné smlouvě, a na základě takového zjištění nebo po oznámení změn pojištěným za podmínek uvedených v pojistné smlouvě provést změnu pojistné smlouvy a nový výpočet pojistného.

5. Výpočet pojistného a výše sazeb pojistného jsou uvedeny v pojistné smlouvě.
6. Pojistné je splatné k 1. 1. příslušného kalendářního roku, není-li v pojistné smlouvě ujednáno jinak.
7. V pojistné smlouvě je možné dohodnout, že pojištěný uhradí pojistné ve splátkách.
8. Je-li pojištěný v prodlení s placením pojistného, je povinen zaplatit pojišťovně úrok z prodlení z dlužné částky za každý den prodlení.
9. Nastane-li pojistná událost v době, kdy je pojištěný v prodlení s placením pojistného, vzniká pojišťovně právo započíst částku odpovídající dlužnému pojistnému na pojistné plnění.
10. Případné přebytky na pojistném použije pojišťovna ke zvýhodnění pojištění, a to zejména rozšířením rozsahu pojištění. Tyto přebytky na pojistném zvažuje pojišťovna z celkového přijatého pojistného pro pojištění sjednávána podle těchto pojistných podmínek na základě kalkulací za období minimálně pěti let.

Článek 16

Výkladová ustanovení

1. Krupobitím se rozumí meteorologický jev, při kterém kousky ledu různého tvaru, velikosti, hmotnosti a hustoty vytvořené v atmosféře dopadají k povrchu země.
2. Požárem se rozumí oheň v podobě plamene, který provází hoření a vznikl mimo určené ohniště nebo takové ohniště opustil a šíří se vlastní silou. Požárem však není žhnutí a doutnání s omezeným přístupem kyslíku, jakož i působení užitkového ohně a jeho tepla. Požárem dále není působení tepla při zkratu v elektrickém vedení (zařízení), pokud se plamen zkratem vzniklý dále nerozšířil.
3. Vichřicí se rozumí dynamické působení hmoty vzduchu, která se pohybuje rychlostí 20,8 a více m/s. Není-li tato rychlost pro místo škody zjištělná, musí pojištěný prokázat, že pohyb vzduchu způsobil v okolí místa pojištění škody na řádně udržovaných budovách nebo shodně odolných jiných věcech.
4. Záplovou se rozumí vytvoření vodní plochy, která po určitou dobu stojí nebo proudí v místě, kde to není obvyklé.
5. Povodní se rozumí zaplavení větších či menších územních celků vodou, která se vylila z břehů vodních toků nebo nádrží, nebo tyto břehy a hráze prorhla, nebo byla způsobena náhlým a neočekávaným zmenšením průtočného profilu toku.
6. Sesuvem půdy se rozumí jev vzniklý působením gravitace a vyvolaný porušením rovnováhy, ke které svahy zemského povrchu dospěly vývojem, a který nebyl ovlivněn lidskou činností.
7. Vyzimováním se rozumí poškození porostů vybraných plodin v období od zasetí v roce výsevu do 30. dubna roku následujícího v důsledku působení sněhu a mrazu včetně s tím souvisejícím rozšířením chorob a živočišných škůdců, nadměrným mokrem nebo suchem, nebo prudkými rozdíly teplot.
8. Jarním mrazem se rozumí mraz v období od 21. března do 20. června.
9. U vinné révy 05 fenofáze je stanovena podle K.W. Eichhorna a D. H. Lorenze jako okamžik, kdy se pupeny otevírají a lze vidět první zeleň letorostu.
10. Hlavním produktem pojištěné plodiny se rozumí ta část plodiny, pro jejíž výnos je tato plodina zpravidla pěstována.
11. Pojištěným výnosem je dohodnutý hektarový výnos pojištěné plodiny uvedený v pojistné smlouvě.

Článek 17

Závěrečná ustanovení

Od těchto pojistných podmínek se lze v pojistné smlouvě odchýlit v případech v nich uvedených, v ostatních případech jen, je-li to ku prospěchu pojištěného.

Pojištění hospodářských zvířat pro případ nákaz a dalších hromadných škod

Pojistná smlouva č.

Česká pojišťovna a.s. Praha 1, Spálená 16

IČO: 45272956 bankovní spojení:

zastoupená:

dále jen „pojišťovna“

a

Název podniku:

Sídlo podniku:

IČO: bankovní spojení:

zastoupený:

dále jen „pojištěný“

uzavírají tuto pojistnou smlouvu (dále jen „smlouva“).

Pojištění se řídí příslušnými ustanoveními občanského zákoníku, Všeobecnými pojistnými podmínkami pojištění zvířat PPZv 98 schválenými Ministerstvem financí pod č.j. 321/79884/1998 (dále jen „pojistné podmínky“) a smluvními ujednáními včetně ujednání dodatků.

Kontakt:	Jméno a adresa sjednatele:	Číslo sjednatele:

Smluvní ujednání

Článek 1

Předmět pojistné ochrany

1. Tímto pojištěním lze pojistit tyto druhy hospodářských zvířat: skot, prasata, ovce, kozy, drůbež, koně, králíky, kožešinová zvířata, jelenovitá zvířata ve farmovém chovu, ryby, případně další druhy zvířat (dále jen „zvířata“).
2. Pojištění se vztahuje na všechna chovaná zvířata daného druhu, uvedená podle kategorií v článku 7 (dále jen „pojištěná zvířata“).
3. Pojištění lze sjednat za předpokladu, že zvířata jsou v době sjednávání pojištění chována ve vhodném prostředí a chovy zvířat jsou prosté nákaz vyjmenovaných v této smlouvě a jiných hromadných onemocnění infekčního nebo parazitárního původu.

Článek 2

Pojistná nebezpečí

Pojistnými nebezpečími jsou

- a) tyto vyjmenované nákazy hospodářských zvířat (dále jen „nákaza“):

slintavka a kulhavka, vezikulární stomatitida, vezikulární choroba prasat, mor skotu, mor malých přežvýkavců, plicní nákaza skotu, nodulární dermatitida skotu, katarální horečka ovcí, neštovice ovcí a koz, mor koní, africký mor prasat, klasický mor prasat, mor drůbeže (influenza drůbeže), pseudomor drůbeže (newcastleská choroba drůbeže),

Aujeszkého choroba, paratuberkulóza, sněť slezinná, trichofytóza, vzteklna, brucelóza, tuberkulóza, echinokokóza, hydroperikarditida přežvýkavců, myiáza, Q horečka, leptospiróza,

enzootická leukóza skotu, bovinní virová diarrhoea (BVD), spongiformní encefalopatie skotu (BSE), anaplazmóza skotu, babezióza skotu, kampylobakterií skotu, dermatofilóza skotu, hemoragická septikémie skotu, teilerióza skotu, trichomoníáza skotu, trypanozomiáza skotu, hlavnička skotu,

nakažlivá obrna prasat, sípavka prasat, trichinelóza prasat, virová gastroenteritida prasat, parvoviróza prasat, červenka prasat,

klusavka oveí a koz (scrapie), nakažlivá agalaxie ovcí a koz,

cholera drůbeže, infekční laryngotracheitida drůbeže, ornitóza, psitakóza, neštovice drůbeže, mykoplazmóza drůbeže, pulorová nákaza, tyf drůbeže, infekční bronchitida drůbeže, virová hepatitida kachňat,

encefalomyelitidy koní, hřebčí nákaza, infekční anémie koní, nakažlivá metritida klisen, vozhrivka,

myxomatóza králíků, virové hemoragické onemocnění králíků (mor králíků),

infekční hematopoetická nekróza, infekční nekróza pankreatu, virová hemoragická septikémie, jarní virémie kaprů,

- b) jiná hromadná onemocnění infekčního nebo parazitárního původu, jimiž se rozumějí další nakažlivé nemoci, které nejsou uvedeny v odst. a) tohoto článku, jsou způsobeny zejména viry, bakteriemi, mykoplazmaty, plísněmi a cizopasníky, a projevují se hromadným výskytem a specifickými klinickými příznaky (dále jen „infekční nemoc“). Jako infekční nemoc se posuzují též salmonelóza, maedi-visna a infekční rinotracheitida skotu (IBR/IPV) s klinickými příznaky těchto onemocnění; za infekční nemoc se však nepovažují záněty mléčné žlázy (mastididy),
- c) přerušení dodávky elektrického proudu, které pojištěný nezpůsobil ani nezavinil,
- d) zasažení zvířete elektrickým proudem,
- e) přehřátí organismu zvířete působením extrémně vysokých atmosférických teplot, dosahujících nejméně 30°C, potvrzených příslušnou meteorologickou stanicí,
- f) akutní otrava zvířete exogenními jedovatými látkami, které byly do organismu přijaty z vnějšího prostředí, přičemž se za otravu nepovažuje intoxikace látkami s kumulativními účinky, autointoxikace organismu a chronické otravy,
- g) živelní událost a přímá souvislost s ní včetně odcizení nebo ztráty zvířete v přímé souvislosti s touto událostí (dále jen „živelní událost“),
- h) závěrečná chemická dezinfekce a s ní spojená dezinsekce a deratizace (dále jen „závěrečná dezinfekce“) u nálezů nařízená orgánem veterinární správy v ohnisku nákazy,
- i) závěrečná dezinfekce u infekčních nemocí, pokud bylo vyhlášeno ohnisko některé z infekčních nemocí orgánem veterinární správy a rovněž jím byla tato dezinfekce nařízena.

Článek 3

Rozsah pojištění

1. Pojistnou událostí se rozumí

- a) uhynutí pojištěného zvířete z důvodu jeho onemocnění nákazou,
- b) utracení nebo nutná porážka pojištěného zvířete, nařízené podle předpisů o veterinární péči z důvodu jeho onemocnění nákazou,
- c) utracení nebo nutná porážka pojištěného zvířete, nařízené podle předpisů o veterinární péči ve vyhlášeném ohnisku nákazy nebo jejím ochranném pásmu z důvodu jejího zdolávání,
- d) uhynutí, utracení nebo nutná porážka pojištěného zvířete, nařízené podle předpisů o veterinární péči z důvodu jeho onemocnění některou z infekčních nemocí v době od zjištění dané infekční nemoci do konce lhůty, stanovené ozdravovacím opatřením k jejímu utlumení, nejdéle však do 6 měsíců od jejího vzniku v chovu zvířat, ve kterém se tato infekční nemoc nevyskytla nebo byla utlumená natolik, že za posledních 12 měsíců nezpůsobila uhynutí, utracení ani nutnou porážku pojištěného zvířete,
- e) uhynutí, utracení nebo nutná porážka pojištěného zvířete v důsledku působení pojistného nebezpečí uvedeného v článku 2 odst. c), d), e), f) a g), přičemž u živelní události se pojistnou událostí rozumí též odcizení nebo ztráta pojištěného zvířete,

- f) náklady vynaložené na závěrečnou dezinfekci provedenou ve smyslu článku 2 odst. h) a i) v případě pojistné události ve vyhlášeném ohnisku nákazy nebo infekční nemoci, doložené ve smyslu článku 5 odst. 4.
2. Pojištění se nevztahuje na škody
- a) vzniklé hrubým porušením předpisů o veterinární péči,
 - b) z příčin, vzniklých před počátkem pojištění daného zvířete,
 - c) vzniklé v souvislosti nebo jako následek nesprávného veterinárního úkonu,
 - d) vzniklé jako běžné provozní ztráty.

Článek 4

Pojistné

1. Pojistné je podle § 796 odst. 1 občanského zákoníku jednorázovým pojistným.
2. Podkladem pro výpočet pojistného na daný kalendářní rok je celkový počet zvířat příslušné kategorie stanovený jako součin nejvyššího denního počtu zvířat v době trvání pojištění v daném kalendářním roce a koeficientu obratu, uvedený v článku 7 a dohodnutá pojistná částka za jedno zvíře této kategorie uvedená v článku 7.
3. Pojistné se vypočítá jako součin celkového počtu zvířat, pojistné částky za kus a sazby.
4. Nedojde-li ke změně podkladu pro výpočet pojistného (článek 7) dodatkem k této smlouvě, platí vypočítaná výše ročního pojistného po celou dobu platnosti této smlouvy.

Článek 5

Povinnosti pojištěného

1. Pojištěný je povinen uvést pro účely článku 7
 - a) všechny chované kategorie zvířat náležející k danému druhu zvířat,
 - b) počet zvířat ve smyslu čl. 4 odst. 2.
2. Za účelem úpravy pojistného a úpravy znění článku 7 je pojištěný povinen písemně oznámit pojišťovně ihned
 - a) zvýšení počtu zvířat u kategorie uvedené v článku 7 o více než 5 % oproti stavu uvedenému v článku 7,
 - b) chov další kategorie druhu, k němuž náleží pojištěná zvířata.
3. Dále je pojištěný povinen
 - a) písemně oznámit pojišťovně do 3 dnů
 - vznik nákazy nebo infekční nemoci, nebo i podezření z nich,
 - vznik události dle článku 2 odst. c) – g),

- b) v případě vzniku nákazy nebo infekční nemoci, nebo i podezření z nich, zajistit vyšetření zvířat z postiženého chovu na autorizovaném veterinárním pracovišti a předložit ozdravovací opatření k jejich zvládnutí nebo utlumení,
 - c) dodržovat předpisy o veterinární péči, zejména zásady protinákazové ochrany chovů, zabezpečit vakcinaci, odborné ošetření a léčbu zvířat podle doporučení orgánu veterinární správy,
 - d) pro uplatnění práva na plnění dle článku 2 odst. c), d) a e) zajistit a udržovat funkční náhradní zdroj energie a zařízení automatizovaných systémů signalizace, elektrické instalace, větrání a ostatních technologických zařízení tak, aby odpovídala platným technickým normám, přičemž revize těchto zařízení nesmí být starší dvanácti měsíců,
 - e) umožnit pojišťovně ověření stavu chovaných zvířat v době trvání pojištění.
4. K uplatnění práva na plnění v případě vzniku některé události uvedené v článku 3 odst. 1 je pojištěný povinen předložit pojišťovně
- a) osvědčení o příčině této události, vystavené na základě výsledků dostupných vyšetřovacích metod
 - v případě nákazy nebo infekční nemoci orgánem veterinární správy nebo státním veterinárním lékařem,
 - v ostatních případech oprávněným veterinárním lékařem,
 - b) rozhodnutí orgánu veterinární správy o potvrzení nákazy, případně infekční nemoci a stanoveném způsobu jejich zvládnutí, při vyhlášení ohniska nákazy nebo infekční nemoci,
 - c) potvrzení asanačního podniku o převzetí těl zvířat nebo státním veterinárním lékařem vystavené osvědčení o převzetí nebo neškodném odstranění těl zvířat,
 - d) osvědčení státního veterinárního lékaře, případně oprávněného veterinárního lékaře, o odborném ošetření, léčbě nebo vakcinaci zvířat, jichž se plnění týká, měla-li být podle předpisů o veterinární péči takto ošetřena a podle doporučení orgánu veterinární správy pravidelně vakcinována proti nákazám nebo infekčním chorobám,
 - e) doklady o vynaložených nákladech na provedenou závěrečnou dezinfekci vystavené organizací oprávněnou k této činnosti,
 - f) další doklady vyžádané pojišťovnou pro likvidaci pojistné události.

Článek 6

Plnění pojišťovny

1. Vzniklo-li pojištěnému právo na plnění z události uvedené v článku 3 odst. 1 a) – e)
 - a) vychází pojišťovna při výpočtu plnění z částky, odpovídající ceně pojištěného zvířete určené ke dni pojistné události, nejvýše však z pojistné částky uvedené v článku 7 pro zvíře dané kategorie,
 - b) částka určená podle odst. 1 a) tohoto článku se snižuje o hodnotu zužitkovatelných částí těla zvířete postiženého pojistnou událostí,

- c) neoznámil-li pojištěný zvýšení počtu chovaných zvířat ve smyslu článku 5 odst. 2, má pojišťovna právo při výpočtu plnění vycházet z poměru počtu zvířat dané kategorie uvedených v článku 7 a zvířat skutečně chovaných v den pojistné události,
 - d) pojišťovna má právo snížit plnění, nejvýše však o 60 %, jestliže
 - pojištěný porušil povinnosti uložené mu předpisy o veterinární péči, pojistnými podmínkami nebo těmito smluvními ujednáními,
 - došlo v době trvání pojištění k opakovaným škodám na pojištěných zvířatech způsobeným stejnou příčinou,
 - byla provedena úplná nebo částečná likvidace chovu zvířat z důvodu nákazy nebo infekční nemoci, i když podle předpisů o veterinární péči bylo možné tuto nákazu nebo infekční nemoc utlumit jiným způsobem než radikální ozdravovací metodou,
 - e) výše plnění pojišťovny ze všech pojistných událostí vzniklých v jednom kalendářním roce nesmí převýšit úhrn celkových pojistných částek za zvířata uvedený v článku 7.
2. Vzniklo-li pojištěnému právo na plnění podle článku 3 odst. 1 f), vychází pojišťovna z dokladů o vynaložených nákladech na závěrečnou dezinfekci.
3. Pojišťovna může rovněž uhradit náklady, které pojištěný vynaložil k odvrácení bezprostředně hrozící pojistné události nebo ke zmírnění následku pojistné události dle článku 2 bodu g), a to do výše 10 % z pojistné částky bezprostředně ohrožených pojištěných zvířat.

Článek 7

Pojištěná zvířata

Uvedeno na straně 9 této smlouvy.

Článek 8

Výklad pojmů pro účely tohoto pojištění

1. Kategorie zvířat jsou zvířata stejného druhu chovaná zpravidla stejnou technologií nebo pro stejný účel v rámci věkových, příp. hmotnostních rozmezí, uvedená v článku 7.
2. Nutná porážka z důvodu nákazy je porážení zvířete postiženého některou z nález vyjmenovaných v článku 2 odst. a) této smlouvy, v případě vyhlášení ohniska i porážení zvířete podezřelého z nákazy i nakažení těmito nákazami, o kterém tak rozhodl orgán veterinární správy.
3. Utracení zvířete z důvodu nákazy je bezbolestné usmrcení zvířete postiženého některou z nález vyjmenovaných v článku 2 odst. a) této smlouvy, v případě vyhlášení ohniska i utracení zvířete podezřelého z nákazy i nakažení těmito nákazami, o kterém tak rozhodl orgán veterinární správy.
4. Nutná porážka z důvodu infekční nemoci je porážení pojištěného zvířete se specifickými klinickými příznaky onemocnění a s infaustní prognózou jeho vyléčení.

5. Utracení zvířete z důvodu infekční nemoci je bezbolestné usmrcení pojištěného zvířete se specifickými klinickými příznaky onemocnění provedené tehdy, jestliže podle předpisů o veterinární péči musí být celé tělo zvířete i v případě jeho poražení posouzeno jako nepoživatelné.
6. Předpisy o veterinární péči představuje zákon o veterinární péči (veterinární zákon) a předpisy na něj navazující.
7. Cenou zvířete se rozumí cena zdravého zvířete téhož druhu a kategorie, srovnatelné kvality, věku a hmotnosti. Cenu určuje pojišťovna dle metodiky, kterou je povinna pojištěnému na požádání předložit.

Článek 9

Platnost pojištění

1. Smlouva je uzavírána na dobu do 31. 12. příslušného kalendářního roku.
2. Pojištění se ve smyslu čl. 14 odst. 3 pojistných podmínek prodlužuje na další kalendářní rok, pokud pojištěný nebo pojišťovna nesdělí druhému účastníku smlouvy nejméně šest týdnů před uplynutím kalendářního roku, že na dalším trvání pojištění nemá zájem.

Článek 10

Splatnost pojistného

1. Dle ustanovení § 565 občanského zákoníku se sjednává dohoda o splátkách jednorázového pojistného pod ztrátou výhody splátek. Pokud nebude příslušná splátka pojistného uhrazena, je pojistné ve zbývajících výši splatné najednou.
2. Ujednávají se tyto splátky:

podíl z vypočítaného pojistného

splatný do

I. _____

II. _____

Zůstane-li smlouva v platnosti pro další kalendářní rok, bude jednorázové pojistné uhrazeno v těchto splátkách:

podíl z ročního pojistného

splatný do

I. _____

II. _____

Smlouva nabývá účinnosti dne _____

_____ v _____ dne _____

Razítko a podpis pojištěného

Rodné číslo zástupce pojištěného.....

_____ v _____ dne _____

Razítko a podpis zástupce pojišťovny

Za věcnou správnost: _____

Česká pojišťovna a.s.

Pojištění hospodářských zvířat pro případ jednotlivých škod

Pojistná smlouva č.

Česká pojišťovna a.s. Praha 1, Spálená 16

IČO: 45272956 bankovní spojení:

zastoupená:

dále jen „pojišťovna“

a

Název podniku:

Sídlo podniku:

IČO: bankovní spojení:

zastoupený:

dále jen „pojištěný“

uzavírají tuto pojistnou smlouvu (dále jen „smlouva“).

Pojištění se řídí příslušnými ustanoveními občanského zákoníku, Všeobecnými pojistnými podmínkami pojištění zvířat PPZv 98 schválenými Ministerstvem financí pod č.j. 321/79884/1998 (dále jen „pojistné podmínky“) a smluvními ujednáními včetně ujednání dodatků.

Kontakt:	Jméno a adresa sjednatele:	Číslo sjednatele:

Smluvní ujednání

Článek 1

Předmět pojistné ochrany

1. Tímto pojištěním lze pojistit hospodářská zvířata vybraných kategorií náležejících k těmto druhům zvířat: skot, prasata, ovce a kozy, případně další druhy zvířat (dále jen "zvířata").
2. Pojištění se vztahuje na zvířata kategorií uvedených v článku 7 (dále jen "pojištěná zvířata").
3. Pojištění lze sjednat za předpokladu, že zvířata jsou v době sjednávání pojištění zdravá a chovaná ve vhodném prostředí.

Článek 2

Pojistná nebezpečí

Pojistnými nebezpečími jsou

- a) neinfekční nemoc,
- b) úraz,
- c) porod,
- d) zmetání,

v rozsahu vymezeném v článku 8 této smlouvy.

Článek 3

Rozsah pojištění

1. Pojistnou událostí se rozumí uhynutí, utracení nebo nutná porážka pojištěného zvířete z důvodu některého pojistného nebezpečí uvedeného v článku 2, doložené podle článku 5 odst. 4 této smlouvy.
2. Pojištění se nevztahuje na škody
 - a) vzniklé hrubým porušením předpisů o veterinární péči nebo předpisů na ochranu zvířat proti týrání,
 - b) z příčin, vzniklých před počátkem pojištění daného zvířete,
 - c) vzniklé v souvislosti nebo jako následek nesprávného veterinárního úkonu.

Článek 4

Pojistné

1. Pojistné je podle § 796 odst.1 občanského zákoníku jednorázovým pojistným.
2. Podkladem pro výpočet pojistného na daný kalendářní rok je počet zvířat příslušné kategorie stanovený jako nejvyšší denní počet zvířat v době trvání pojištění, uvedený v článku 7, a dohodnutá pojistná částka za jedno zvíře této kategorie uvedená v článku 7.
3. Pojistné se vypočítá jako součin počtu zvířat, pojistné částky za kus a sazby.
4. Nedojde-li ke změně podkladu pro výpočet pojistného (článek 7) dodatkem k této smlouvě, platí vypočítaná výše ročního pojistného po celou dobu trvání pojištění.

Článek 5

Povinnosti pojištěného

1. Pojištěný je povinen uvést pro účely článku 7 jako počet zvířat pojišťované kategorie počet zvířat ve smyslu článku 4 odst. 2.
2. Za účelem úpravy pojistného a úpravy znění článku 7 je pojištěný povinen písemně oznámit pojišťovně ihned zvýšení počtu zvířat pojištěné kategorie o více než 5 % oproti stavu uvedenému v článku 7.
3. Dále je pojištěný povinen
 - a) dodržovat předpisy o veterinární péči a předpisy na ochranu zvířat proti týrání,
 - b) v případě uhynutí nebo utracení pojištěného zvířete předložit výsledek pitvy,
 - c) v případě nutné porážky pojištěného zvířete předložit nález z veterinární hygienické prohlídky masa a orgánů a doklad o zpeněžení,
 - d) umožnit pojišťovně ověření stavu chovaných zvířat v době trvání pojištění.
4. K uplatnění práva na plnění v případě vzniku některé události uvedené v článku 3 odst. 1 je pojištěný povinen předložit pojišťovně
 - a) osvědčení o příčině této události vystavené na základě výsledků dostupných vyšetřovacích metod oprávněným veterinárním lékařem,
 - b) potvrzení asanačního podniku o převzetí těl zvířat nebo státním veterinárním lékařem vystavené osvědčení o převzetí nebo neškodném odstranění těl zvířat,
 - c) osvědčení oprávněného veterinárního lékaře o odborném ošetření zvířat, jichž se plnění týká, měla-li být podle předpisů o veterinární péči takto ošetřena,
 - d) další doklady vyžádané pojišťovnou pro likvidaci pojistné události.

Článek 6

Plnění pojišťovny

1. Vzniklo-li pojištěnému právo na plnění, vychází pojišťovna při výpočtu plnění z částky, odpovídající ceně pojištěného zvířete určené ke dni pojistné události, nejvýše však z pojistné částky uvedené v článku 7 pro zvíře dané kategorie.
2. Částka určená podle odst. 1 tohoto článku se snižuje o hodnotu zužitkovatelných částí těla zvířete postiženého pojistnou událostí, nejméně však o 20% této částky.
3. Neoznámil-li pojištěný ihned zvýšení počtu chovaných zvířat dané kategorie o více než 5% oproti stavu, který je uveden v článku 7, má pojišťovna právo snížit plnění v poměru uvedených a skutečně chovaných zvířat v den pojistné události.

Pojišťovna je oprávněna snížit plnění, nejvýše však o 60 %, jestliže

- a) pojištěný porušil povinnosti uložené mu předpisy o veterinární péči, pojistnými podmínkami nebo těmito smluvními ujednáními,
 - b) došlo v době trvání pojištění k opakovaným škodám na pojištěných zvířatech způsobeným stejnou příčinou.
4. Výše plnění pojišťovny ze všech pojistných událostí vzniklých v jednom kalendářním roce nesmí převýšit úhrn celkových pojistných částek za zvířata uvedený v článku 7.

Článek 7

Pojištěná zvířata

Uvedeno na straně 7 této smlouvy.

Článek 8

Výklad pojmů pro účely tohoto pojištění

1. Kategorie zvířat jsou zvířata stejného druhu chovaná zpravidla stejnou technologií nebo pro stejný účel v rámci věkových, případně hmotnostních rozmezí, uvedená v článku 7.
2. Nutná porážka je porážení zvířete nemocného nebo zraněného z důvodu pojistného nebezpečí, ohrožuje-li zvíře na životě natolik, že hrozí jeho uhynutí nebo velké týrání.
3. Utracení zvířete je bezbolestné usmrcení nemocného nebo zraněného zvířete bez vykrvení z důvodu pojistného nebezpečí provedené tehdy, jestliže podle předpisů o veterinární péči musí být celé tělo zvířete i v případě jeho porážení posouzeno jako nepoživatelné.
4. Za nutnou porážku nebo utracení se nepovažuje usmrcení zvířete postiženého chronickou neinfekční nemocí neohrožující jeho život, zvířete s negativním patologicko-anatomickým nálezem nebo nálezem, který je zjevně v rozporu s klinickou diagnózou,

zvířete pouze vyhublého (kachektického) nebo zakrslého, zvířete přeraženého z nákupu napevno na nutnou porážku apod.

5. Neinfekční nemoc je získaná choroba, která není přenosná (sdělná) ze zvířete na zvíře, nemá genetické predispozice (dědičně zakódované vloh) a postihla zvíře nahodile v průběhu jeho postnatálního života (až po narození). K neinfekčním nemocem také patří akutní traumatické zánětlivé procesy a akutní nadmutí ve funkčně vyvinutém bachoru. Za neinfekční nemoc se však nepovažují záněty tkání na končetinách, ani záněty mléčné žlázy (mastitidy).
6. Úraz (zranění) je poškození organismu fyzikálními nebo chemickými vlivy, které způsobují tak závažné změny v orgánech a takové poruchy funkcí zvířat, že hrozí jejich uhynutí nebo velké týrání. K úrazům patří také nehody zvířat, které mají za následek jejich uhynutí.
7. Za porodní škodu se považuje škoda vzniklá v souvislosti s porodem nejdéle do 10 dnů po porodu. Porodní škody jsou i těžká zranění související s porodem, nereponovatelné výhřezy dělohy a nevyléčitelné poporodní parézy.
8. Zmetání je předčasné vypuzení plodu neschopného života z dělohy v době od poloviny březosti do dolní hranice extrémní délky březosti.
9. Předpisy o veterinární péči představuje zákon o veterinární péči (veterinární zákon) a předpisy na něj navazující.
10. Cenou zvířete se rozumí cena zdravého zvířete téhož druhu a kategorie, srovnatelné kvality, věku a hmotnosti. Cenu určuje pojišťovna dle metodiky, kterou je povinna pojištěnému na požádání předložit.

Článek 9

Platnost pojištění

1. Smlouva je uzavírána na dobu do 31.12. příslušného kalendářního roku.
2. Pojištění se ve smyslu čl. 14 odst. 3 pojistných podmínek prodlužuje na další kalendářní rok, pokud pojištěný nebo pojišťovna nesdělí druhému účastníku smlouvy nejméně šest týdnů před uplynutím kalendářního roku, že na dalším trvání pojištění nemá zájem.

Článek 10

Splatnost pojistného

1. Dle ustanovení § 565 občanského zákoníku se sjednává dohoda o splátkách jednorázového pojistného pod ztrátou výhody splátek. Pokud nebude příslušná splátka pojistného uhrazena, je pojistné ve zbývajících výších splatné najednou.

2. Ujednávají se tyto splátky:

podíl z vypočítaného pojistného

splatný do

I. _____

II. _____

Zůstane-li smlouva v platnosti pro další kalendářní rok, bude jednorázové pojistné uhrazováno v těchto splátkách:

podíl z ročního pojistného

splatný do

I. _____

II. _____

Smlouva nabývá účinnosti dne _____

_____ v _____ dne _____

Razítko a podpis pojištěného

Rodné číslo zástupce pojištěného.....

_____ v _____ dne _____

Razítko a podpis zástupce pojišťovny

Za věcnou správnost: _____

**ČESKÁ
POJIŠŤOVNA**

ČESKÁ POJIŠŤOVNA

akciová společnost

VŠEOBECNÉ POJISTNÉ PODMÍNKY POJIŠTĚNÍ ZVÍŘAT PPZv 98

schválené Ministerstvem financí pod čj. 321/79884/1998 dne 16. prosince 1998 s účinností od 1. ledna 1999.

Za pojištěného

ING. MAJER, KLAUZEK

Za Českou pojišťovnu a.s.

Rekapitulace

OBLOUVY - JECHEN JARNO - KULPOBITI - JU = 0
- OVER - KULPOBITI - JU = 0

REKAPITULACE:

PEVNOSTE PLNENÍ - OBLOUVY CELKEM = 150 500,- Kč

Zhodnocení škody za účasti pojištěného

VEŠKERÉ PROHLÁDKY HLAVNÍCH PRVŮ I JEJICH HODNOCENÍ
BYLY PROVEDENY ZA ÚČASTI KAPITULACE PEVNOSTE ORGANIZACE
PEVNOSTE SOUTAAT' SE ZPRŮBENÍ HODNOCENÍ A STANOVENÍ
VÝŠÍ ŠKODY.

Pojištěný prohlašuje, že v době vzniku pojistné události byl/nebyl plátcem daně z přidané hodnoty,

a že s výší plnění v částce Kč 150 500,-

slovy

souhlasí a bude-li mu Českou pojišťovnou a.s. tato částka poukázána, budou tím vyrovnány veškeré jeho nároky z této pojistné události

V

dne

10. 7.

19

2008

[Signature]

Podpis likvidátora

Čapsáno PRUKS V.C. Bu., odd. C. vložka 2974
Podpis pojištěného

Datum

Revidoval

Česká pojišťovna a.s.
Spálená 75/16, 113 04 Praha 1
IČ 45272956
zapsaná v Obchodním rejstříku u Městského soudu v Praze oddíl B, vložka 1464

Toto vyúčtování nahrazuje fakturu.

agentura Strakonice
Heydukova 34
386 39 STRAKONICE
Správce pojištění: 2375140

237

Dovolujeme si Vám předat vyúčtování pojistného ke smlouvě číslo C...
na období: 01.2006

IČ: 26051451

Přeplatky pojistného z minulých období: 0 Kč

Částka k úhradě: 22 381 Kč

Výše uvedené pojistné uhradte prosím na účet číslo 246246/2400

Variabilní symbol: 6180653811

Konstantní symbol: 3558 pro bezhotovostní placení, 3559 pro hotovostní placení

Nedoplatek za minulá období: 0 Kč

Datum vyhotovení: 12.1.2006

Přehled předpisů obchodních případů za posledních 12 měsíců

				MINULÉ MĚSÍCE												AKTUÁLNÍ MĚSÍC			
Poř. číslo	Leasing. smlouva	SPZ	VIN	02. 2005	03. 2005	04. 2005	05. 2005	06. 2005	07. 2005	08. 2005	09. 2005	10. 2005	11. 2005	12. 2005	01. 2006	Slevy(-)/ přir.(+)	Období od	Období do	
000001	L102	PT 70-75	TNG151280L2DD0042			4913			4913			4913			5109	-269	1.1.2006	1.4.2006	
000002	5-706	PT 33-12	500036.401			4913			4913			4913			5109	-269	1.1.2006	1.4.2006	
000003	5-706	PT 35-47	BP0167.501			4913			4913			4913			5109	-269	1.1.2006	1.4.2006	
000004	8-6911	PT 42-23	32834			275			275			275			286	-15	1.1.2006	1.4.2006	
000005	7-8011	PT 42-24	89000603			275			275			275			286	-15	1.1.2006	1.4.2006	
000006	7-7011	PT 43-78	29295			275			275			275			286	-15	1.1.2006	1.4.2006	
000007	8-7245	PT 30-47	8747			275			275			275			286	-15	1.1.2006	1.4.2006	
000008	8-8145	PT 35-23	10201			275			275			275			286	-15	1.1.2006	1.4.2006	
000009	8-8145	PT 33-77	5587			275			275			275			286	-15	1.1.2006	1.4.2006	
000010	8-16145	PT 36-56	17737			275			275			275			286	-15	1.1.2006	1.4.2006	

řidič
je br
Feldl
zu
8u
kus
Thajol

Pojištěný prohl
a že s výší plně
slovy

souhlasí a bude
z této pojistnéh

V

[Signature]

Po

Zhodno

VEŠK

BILY

POYH

UPL

Reka

80

agentura: 237

strana 2 z 2

list 1 z 1

MINULÉ MĚSÍCE																AKTUÁLNÍ MĚSÍC		
of. číslo	Leasing. smlouva	SPZ	VIN	02. 2005	03. 2005	04. 2005	05. 2005	06. 2005	07. 2005	08. 2005	09. 2005	10. 2005	11. 2005	12. 2005	01. 2006	Slevy(-)/ přir.(+)	Období od	Období do
000011	g-AROM	PT 29-50	70171408			275			275						286	-15	1.1.2006	1.4.2006
000012	Fachka	PT 42-52	SLPHMV10665637603			289			289						286	-15	1.1.2006	1.4.2006
000013	Qiluey	PT 46-90	914972			130			130						135	-7	1.1.2006	1.4.2006
000014	-II-	PT 47-03	9111269			130			130						135	-7	1.1.2006	1.4.2006
000015	-II-	PT 47-02	915039			130			130						135	-7	1.1.2006	1.4.2006
000016	-II-	PT 46-89	0500			130			130						135	-7	1.1.2006	1.4.2006
000017	-II-	PT 47-01	0105			130			130						135	-7	1.1.2006	1.4.2006
000018	mau	PT 41-11	98491			130			130						135	-7	1.1.2006	1.4.2006
000019	F-515	NEUVEDENA	20-11832	13		275			275						286	-15	1.1.2006	1.4.2006
000020	F-515	NEUVEDENA	20-9223	13		275			275						286	-15	1.1.2006	1.4.2006
000021	F-102	NEUVEDENA	6-4722	13		275			275						286	-15	1.1.2006	1.4.2006
000022	F-103	NEUVEDENA	37-2476	13		275			275						286	-15	1.1.2006	1.4.2006
000023	T-175	NEUVEDENA	12806	13		275			275						286	-15	1.1.2006	1.4.2006
000024	Desa	NEUVEDENA	226	13		275			275						286	-15	1.1.2006	1.4.2006
000025	SE1-010	NEUVEDENA	035			130			130						135	-7	1.1.2006	1.4.2006
000026	Desa	NEUVEDENA	18901591	13		275			275						286	-15	1.1.2006	1.4.2006
000027	Kam 20	NEUVEDENA	0004			130			130						135	-7	1.1.2006	1.4.2006
000028	Q32000	NEUVEDENA	1663			137			130						135	-7	1.1.2006	1.4.2006
000029	MUJ-010	NEUVEDENA	455			137			130						135	-7	1.1.2006	1.4.2006
000030	Kone	NEUVEDENA	381520 sbet.vuž			137			130						135	-7	1.1.2006	1.4.2006
000031	Qh2-I	NEUVEDENA	195			137			130						135	-7	1.1.2006	1.4.2006
000032	UPC-061	NEUVEDENA	7790	14		289			275						286	-15	1.1.2006	1.4.2006
000033	KL-608	NEUVEDENA	36601064	14		289			275						286	-15	1.1.2006	1.4.2006
000034	Deform	NEUVEDENA	VAR215081DBA30084	14		289			275						286	-15	1.1.2006	1.4.2006
Součet																22381	-1176	

Class

Lis

Titan

[Signature]